

Pintér István

A gyalázat tetőfokán

Renan: Jézus élete c. könyvének
recenziója

Foto: Székely

PILISVÖRÖSVÁR, 2024.

ELŐSZÓ

A cím *Ernest Renan* művéből származik,* abból a botrányt kavarázó könyvből, amit Franciaországban tizenháromszor adtak ki. Magyarul hétszer jelent meg, utoljára Réz Pál gondos fordításában. Az olvasó nem egy mindenre kiterjedő életrajzot kap, ám megtudhatja; hogyan értelmezi szerzőnk a Jézus-eseményt.

Egy egzegéta azért kutat, hogy hite szilárd alapokon állhasson, a történelmet viszont nem befolyásolják a kihüvelyezett tények. A szakmai tisztesség becsülendő dolog, de ebben a témában kevés az üdvösséghez. Tengernyi lábjegyzetéből kiderül, hogy szemléletét a történelmi kereszténység lexikális tudása határozza meg.

Olyan spekulatív szövegelemzést végez, amiből nem nőhet ki tudományos teológia. Példaként említem meg Tótfalusi Istvánt, aki öszötvetség-kommentárjában sohase ragadtatja magát messzemenő következtetések levonására.** Neves szerzőnk evangéliumi hivatkozásainak viszont túlnyomórészt nincs köze a taglalt témához; meg nem értett igehelyek alapján fantáziál.

Műve tudományos és irodalmi alkotás. E két műfaj azonban rossz hatással van egymásra, miként a költészetben a forma és a tartalom dulakodása. Szépírói fogásaival tényeknek látszó dolgokat ültet el az olvasóban. Stílusa időnként olyan, mintha gyerekeknek mesélne, vallásfilozófiai fejtegetései nem egyszer infantilisak.

Mentségére szól, hogy első Jézus-kutatóként nem ismerhette a 20. század teológiai publikációit, a Szellemi Hagyatékról nem is beszélve.*** Ettől függetlenül a legjelesebb egzegéták között van a helye, ugyanis bebizonyította, hogy a negyedik evangélium – lukácsi párhuzamai miatt – összecseng a szinoptikusokkal. Ezt a János-evangélium anullálóinak mindenképpen figyelmébe ajánlom.

Tulajdonképpen az is elég lett volna, ha *Ernest Renan* csak könyvének Függelékét írja meg,**** szakmai hírnevét azzal is megalapozta.

* *Vie de Jésus*, 1863. Paris. *Jézus élete*, Európa Kiadó, Budapest, 1991.

** *Kalauz a Bibliához* (mek.oszk.hu/12600/12635)

*** *A Tamás-evangélium* (mek.oszk.hu/14600/14682)

**** *Hogyan kell használnia a negyedik evangéliumot Jézus életrajzírójának?*
(379 – 428. old.)

TARTALOM

<i>Előszó</i>	2
<i>Kolofon</i>	4
<i>Mottó</i>	5
Megközelítési nehézségek	6
A szövegek hitelessége	7
Ecce homo !	11
Jézus, a kereső	13
Isten báránya	15
Se könny, se vér...	16
Kettő az egyben	17
A lélek szabadsága	19
Apostoli teológia ?	20
Renan főbb hibái	23
Összefoglalás	25
<i>Terminológiai útmutató</i>	28
<i>Rövidítések és elérhetőségek</i>	32
<i>A szerző művei a M E K – en</i>	33

A könyv címlapját

Szegedi Kálmán

fotója ékesíti

A szerző ezúton mond köszönetet

Csige Mónika

könyvtárosnak, aki az alapmű beszerzésében
segédkezett

A 27. oldalon
egy ismeretlen fényképész alkotása
látható

*Életünk legszebb napja az,
ami halálunk után virrad fel.*

Megközelítési nehézségek

Renan – történészhez méltóan – hivatalból materialista. Ez persze nem azt jelenti, hogy nem hisz ama definiálhatatlan Magasságosban. A nagy emberek hitének azonban semmi köze sincs holmi nemzeti istenekhez [1]. A hittankönyvekben felsorolt tudósok egyáltalán nem abban az Istenben hittek, akit a különböző felekezetek papjai élénk állítanak. A 21. század globalizálódó társadalma már tudja, hogy csak egy Abszolútum lehetséges, ezért mindenki ugyanabban az isteni lényben (nem) hisz. Szerzőnk azt sugallja, hogy ennek a panteizmuszerűen megbúvó végső oknak terve van e világgal. Szerinte a Jézus-esemény új irányt szabott a történelemnek. Ez a lavírozást [2] jelentő korrekció szinte automatikusan ment végbe, valahogy úgy, ahogy Teilhard de Chardin elképzei [3].

Renan ezzel az erővel azt is mondhatná, hogy a megtestesült Isten jött le rendet csinálni. A kettőt tudniillik csak az különbözteti meg egymástól, hogy az egyik idealista, a másik pedig materialista megfogalmazás. A világ azonban nem abban az irányban újult meg, amelyben – a szerző szerint – Jézus kívánta. Az 1800-as években talán még ez volt a közfelfogás, de a 20. század rémségei eloszlatták az illúziót. Az ember vagy nem istenképű [4], vagy nincs is semmiféle Isten, csupán az elborult elméjű homo sapiens, aki a teremtés koronájának véli magát.

Zöld ágra vergődni kizárólag az Emberfi segítségével fogunk. Ő ugyanis a Magasságos (kronológiai szempontból) elsőszülött fia–felhatalmazottja–nagykövete. Ez azt jelenti, hogy csak az minősül hitnek, amit annak tart [5]. Egyedüli mértékadóként minden olyan eszmét megcáfol, amit előtte [6] s utána [7] terjesztettek. Elsősorban azt, hogy „a természetben Istennek képe leírva vagyon” [8].

A szépirodalmi interpretációk is félrevezetők. Nemcsak a második vonalbeli Ördögh Szilveszter és Rényi Edit, de a klasszikus Kodolányi János [9] és Mika Waltari [10] is. Érdekes módon az ószövetséggel foglalkozó művek zseniálisak [11], ezek elérik Tótfalusi István szintjét [12].

Renan időnként lírába süpped, ami méltatlan egy történészhez... Megmondja, hogy adott esetben *mit gondolt Jézus, milyen fiatalkori emlékek törtek fel benne*, sőt azt is tudja, hogy ott és akkor *miért* az hangzott el, ami. Ez utóbbival talán még az Emberfi se volt tisztában, hiszen a kinyilatkoztatásnak „csupán” a kútfeje volt, nem a forrása [13]. Talán szívesen beszélt volna egyéni sérelmeiről, de alkalmazkodott a küldetés menetrendjéhez, nemcsak tematikában, de tetteiben is [14].

[1] Lásd *Pintér István: A fizika költészete* (mek.oszk.hu/18800/18894)

[2] Cikk-cakkban való előre haladás.

[3] Lásd a fenti mű 49 – 50. oldalait.

[4] vö. Jn 8,31–47

[5] Jn 6,29; Tm 80.

[6] Jn 10,1–17; 10,27–30

[7] Mt 7,15; 24,24

[8] Vörösmarty Mihály (Tm 4., 55., 81., 111., Isz 57/129; 62/45; 133,34,4–16)

[9] *Én vagyok*

[10] *Az ország titka*

[11] Stefan Heym: Dávid király krónikája; Joseph Heller: Isten tudja

[12] *Kalauz a Bibliához* (mek.oszk.hu/12600/12635)

[13] Tm 12., 75., Jn 8,26–9; 12,44–50; 14,10–1

[14] Jn 9,1–5

Renan az emberi társadalom erkölcsi evolúciójában hisz. Ez a fejlődés lenne a történelmi folyamatok értelme. E vég nélküli haladásnak azonban nincs konkrét, megnevezhető célja, s nem is lehet. A végtelenség tudniillik éppen olyan lehangoló, mint a kilátástalanság. Itt visszaérünk a materializmushoz, mely az anyag ismeretlen tulajdonságainak van alávetve. Magyarán: nem tudjuk, hogy honnan jöttünk s hová megyünk [1]. Ténylegesen elérhető cél nélkül csak sodródunk, alkalmazkodva az aktuális körülményekhez. Tekintve, hogy egy zárolt földi pályán mozgunk [2], halálunk mindenre az értelmetlenség bélyegét sűti [3].

A vallások üdvtörténeti magyarázatai mítoszok, ezek az apokaliptikus maszlagok az (ön)fegyelmező eszköz szerepét játsszák. Az egyén feje felett elzúgó állítólagos és kollektív folyamatból az egyes ember nem profitál. Az egyház – híveinek tudatlanságát és félelmeit kihasználva – busásan jövedelmező, de jogosulatlan biztosítási tevékenységet folytat. A könyves népek [4] egymásnak adják a stafétabotot, de a látszólagos előre haladásnak nincs kontinuitása.

Bulányi György [5] „előkészítő jellegű Isten Országának” nevezi az emberiség legelső évezredeit, elmismásolva azok szörnyűségeit... Renan a társadalmi fejlődés eszközeként tekinti a francia forradalom guillotine-ját, ám az ilyen történészi szemlélet mindent szentesít. Jézus pontosan ezért „nem nyújtotta át a megbízólevelét” a Nagytanácsnak [6]. Ha megteszi, akkor *visszamenőleg* igazolta volna az Isten nevében elkövetett bűnöket.

A szövegek hitelessége

Renan evangéliumi részek után gyakran odateszi: „mint mondják”. Ilyenkor mindig olyan dolgokról beszél, amik már úgy beleivódtak a hitbe, hogy kívülállók sem kételkednek az igazságukban. Ez történt a Lk 23,34 esetében is [7]. Az ehhez hasonló megnyilvánulások valódiságát mindenki felismeri, mégpedig intuitív módon [8]. Szerzőnk eme kérdéses szakaszokat hosszan taglalja, amire csak egy magyarázat lehet: ő is érzi, hogy van bennük valami. A János-evangéliumot sem azért kanonizálták, mert maradéktalanul megértették. Topográfiai beazonosítást és időrendi sorrendet ma már nemigen lehet megállapítani. Nem is olyan fontos, hogy mikor és hol hangzottak el a beszédek, ugyanis azok örök érvényűek [9]. Lényegesebb a logikai szerkesztés, ami a Szellemi Hagyaték sajátja [10]. A mondások e gyűjteménye tekintendő zsinórmértéknek, hiszen nem Jézus polgári élete a fontos, hanem a tanítása. Az utánunk jövő generációk a logionok megfejtésében lesznek érdekeltek.

A szinoptikus evangéliumok laza szerkesztése éppen a hitelességre utal, tudniillik egy hamisító sokkal szakszerűbb munkát végezne. Renan nemcsak a János- és a Lukács-evangélium közös hagyományát fedezte fel, hanem azt is, hogy a szinoptikusok a nyilvános működés utolsó napjaiba zsúfolták azokat az adatokat, amiket nem tudtak más-hová elhelyezni. Ám ez azt jelenti, hogy *voltak* ilyenek, és a szerkesztők nem kételkedtek azok valódiságában.

[1] Jn 8,14

[2] Jn 8,31; 8,35–6

[3] Tm 67., Mt 16,26; Mk 8,36; Lk 9,25

[4] Júdaizmus, kereszténység, iszlám.

[5] *Bulányi, a tisztelendő* (mek.oszk.hu/10200/10251)

[6] Mt 21,23–46

[7] „Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek.”

[8] gnózis = felismerés alapú tévedhetetlen tudás

[9] Mt 24,35; Mk 13,31; Lk 21,33; Jn 16,12–5; Tm Prológus

[10] *A Tamás-evangélium* (mek.oszk.hu/14600/14682)

Sok egzegéta csupán a szinoptikusok tudósításait tekintette evangéliumnak. Renan azonban kiderítette, hogy jánosi anyagok is vannak bennük. A farizeusok és a szadduceusok elleni kirohanásoknak ugyanis csak Jeruzsálemben van értelme. E törvénytudók Galileába helyezése nem életszerű. Az írástudók túlnyomó része Júdeában élt, mert ott volt szellemi pezsgés. Az északi tartományból a közhiedelem szerint sem támad próféta. *Jöhet-e valami jó Názáretből?* – kérdezi ezért Nátánáél, a későbbi Bertalan apostol [1]. Ez a település tudniillik a Pogányok körzetében [2] volt, amíg a Jézus-eseményt agyonhallgatni akaró illetékesek le nem vették a térképről [3].

Annyira nem voltak vallási mértékadók a környéken, hogy az Emberfit hivatalosan megvizsgáló küldötteknek a fővárosból kellett kiszállni hozzá [4]. A hatalommal való sokszoros összeütközés viszont azt bizonyítja, hogy többször is járt Jeruzsálemben. Tehát a nyilvános működés nem egy esztendeig tartott, ahogy a szinoptikusok állítják, hanem 3,5 évig. A János-evangélium ezt dokumentálja is. Renan még meg is toldja, mondván: nem tudhatjuk, hogy *mikor* kezdődött a közszereplés.

Sejtésem szerint ez az urbánus értelmiséghez való közeledéssel indult. Jeruzsálem „gyermekai”, ill. „fiai” nem mások, mint a júdaizmus hivatásos (hivatalos vagy önjelölt) letéteményesei [5]. A Szellemi Hagyatékból is az világlik ki, hogy Jézus tanítványszerzési próbálkozásai több lépcsőben zajlottak, az utcákra csak kiábrándultságában ment ki [6]. Az ilyen értelmű apostoli méltóság [7] tehát gúny is lehet. A Tizenkettő értetlenségét az magyarázza, hogy *eleve* alkalmatlanok voltak a stafétabot átvételére. Ahhoz, hogy valaki Fiú-aspiráns lehessen [8], érintettség alapú [9] tudásszomj [10], vagyis kérdező-kereső lelkület szükséges [11].

A Tanító egy ízben azt mondta: „Képes vagyok a holtat föltámasztani, de az ostobát sajnos nem tudom észre téríteni” [12]. Ezzel azt a kérdést is megválaszolta, hogy tett-e csodákat működése során. Az ő szempontjából nem, mert a tudást senkinek sem lehet tölcserrel beletölteni a kobakjába, a halottak feltámasztása pedig nem csoda, hanem az *n*-dimenziós Valóság beszüremkedése „meggörcsített”, perturbált világunkba [13]. A halál olyasvalami, amit a három dimenzióba [14] kényszerített téridőnk korlátozott ideig [15] érvényes fizikai törvényeivel nem lehet definiálni.

Tanítványai és a sokaság szempontjából viszont világraszóló csodákat tett [16]. Ezek a „munkák” [17] küldetésének velejárói voltak [18], vagyis szervesen illeszkedtek a nyilvános működés ütemtervébe, ami a szórványból beérkezők megjelenésével zárult le [19]. Renan is észrevette, hogy a János-evangélium szerzője nem kénye-kedve szerint kezeli a csodákat: elbeszélése során a szinoptikus hagyományt követi.

- [1] Vezetékneve bar Tolmaj, azaz Tolmaj fia. Ebből lett a Bar-Tolom, magyarosan Bertalan.
- [2] Ezt jelenti a Galilea (Helyi nyelvjárásban: Gelil haggiojim)
- [3] Törölték a rabbinikus helységnévtárból, a Talmud és Josephus Flavius sem említi. A kaliri liturgiában azonban szerepel, év hónap 9-ének napján (Ernest Renan)
- [4] Mk 3,22 Ez az egzaminálás a Beméritő esetében is megtörtént (Jn 1,19).
- [5] Mt 23,37-9; Lk 13,34-5
- [6] Tm 64., Mt 22,1-10; Mk 11,15; Lk 14,15-24
- [7] Zsk 11. (Héberék evangéliuma)
- [8] Tm 109.
- [9] Tm 48., 53., 69., 75.
- [10] Tm 70., Mt 5,6; Lk 6,21; 4,18-9
- [11] Tm 1. Jézus kizárólag a keresőket tudja megszólítani, azokat, akiknek van „fülük” (Tm 32.).
- [12] Isz 86/166; Tm 43., Mt 12,31; Mk 3,28; Lk 12,10; Jn 4,23
- [13] Bővebben *Pintér István: Mint a nap!* 42 – 47. old. (mek.oszk.hu/22000/22058)
- [14] A negyedik dimenzió az idő.
- [15] Tm 10., 112., Róm 8,20-2
- [16] vö. Mt 9,8; 9,32-3; 14,33; Jn 9,32; 15,24a
- [17] *Csia Lajos* fordítása. E nemes tettek (vö. Jn 10,32) Jézus irgalmas lelkülete és az Atya jóváhagyása miatt mehettek végbe (vö. Jn 14,12-4; 16,12-5; 16,23-7) a szent Szellem erejével (Mk 5,30; Lk 8,46).
- [18] Mt 11,20-4; Lk 10,13-5
- [19] Jn 12,20-33

Az Emberfi igen nagy súlyt helyezett arra [1], hogy a sokaság feltétlenül neki tulajdonítsa Lázár és a naini ifjú feltámasztását, ezért utóbbi esetben meg is érintette annak koporsóját [2]. A hallótávolságon kívül állók tudniillik csak azt látták volna, hogy a fiú felül. Jairus lányánál lehetetlen volt az ilyesfajta demonstráció, mert egy kis helyiségbe a közvetlen hozzátartozókon kívül legfeljebb három legígéretebb tanítványa fért be [3]. *Ezért* küldött ki előzőleg mindenkit [4], aki addig odabent tartózkodott. A számára legfontosabb tanúk a szülők voltak, illetve az apostolok vezéralakjai! [5].

Jézus egyszer így szólt: „Ha nem láttok jeleket és csodákat, nem hisztek” [6]. Ezt a tanítványainak címezte, s a státusában való hitre célzott. Emberfeletti munkáiból ugyanis nemzedéke Fiú-aspiránsainak kellett volna helyes következtetéseket levonni [7]. A nemes tettekkel megtűzdelt nyilvános működés (a közhiedelemmel ellentétben) elsősorban nekik szólt. Értük azt a kereszthalált is vállalta, amiből a világ négy sarkából összegyűlő asztaltársaság csak évszázadokkal később fog profitálni [8].

A János–evangélium 14. fejezete státusának megszerezhetőségéről szól. Az új szövetség egy olyan Fiútól Fiúig érő láncolat, aminek a kronológiailag Elsőszülött az elindítója. „Jobbjára és baljára” [9] azok kerülnek, akik életútszerűen követik őt. Júdás–Tádé válasz nélkül hagyott értelmetlen kérdése azt jelzi [10], hogy a tanítványok mindvégig [11] világi pozíciókra ácsingóztak. Jézus kezdettől fogva mást kínált; egy lelki- vagy tudatállapotbeli királyságot [12]. Az „a hely ahol ő van” [13] összehasonlíthatatlanul többet ér bármi másnál [14]. Ezt a *kisded nyáj* [15] minden tagja felismeri, az *n*-edik, nem zsidó Fiú is.

Mesterük csodás tettei sose voltak öncélúak. Ha szükség volt rá [16], akkor tudott a vízen járni [17], mégis egy csónakba ült, hogy ne szorongassák [18]. A tömeg amúgy se azt szűrte le a jelekből, amit kellett volna [19], nem a megszállottak gyógyulása foglalkoztatta őket, hanem a disznák pusztulása... [20]. A materialista beállítottságú [21] főpapokra pedig abszolút nem gyakoroltak hatást az ilyesmik. Lázár feltámadásában se hittek, azért is akarták megöletni [22].

Észre kell venni azt is, hogy a János–evangélium 5. fejezetének közepén [23] nem a hústest feltámadásáról van szó, hanem az igaziról. Erről az *első feltámadásról* a címzetes apostol is hallott [24]. Valóban ez a lényeg, mert a királyság a teljes megvilágosodás függvénye [25]. A harmadnapi feltámadás és a mennybemenetel csak ez után következhet, ami a dimenzionális átjárás lehetőségét is feltételezi [26].

- [1] Jn 11,41–2
- [2] Lk 7,14
- [3] Mk 5,35–40; Lk 8,49–51
- [4] Mk 5,40b
- [5] vö. Mt 17,1; Lk 24,48
- [6] Jn 4,48 Csia Lajos fordításában nem az apához beszélt!
- [7] Mt 8,5–13
- [8] Mt 8,11; Lk 13,29; Jn 10,16; Tm 109. Ezek a királyként érkezők nem zsidók.
- [9] Mt 20,20–2; Mk 10,35–8
- [10] Jn 14,22
- [11] Jn 1,49; Lk 19,11; ApCsel 1,6
- [12] Tm 1., Mt 19,28 – 20,16
- [13] Tm 23., Jn 12,26; 14,3; 17,24
- [14] Tm 67., Mt 16,26; Mk 8,36; Lk 9,25
- [15] Lk 12,32; Tm 3. A kifejezés az újjászületésre utal, a hétnaposság pedig a körülmetéletlenségre.
- [16] Hegymozgatásra is szükség esetén kerül sor... (Tm 107., Mt 17,20; 18,19; Mk 11,23; Isz 123/204)
- [17] Mt 14,22–33; Mk 6,45–52; Jn 6,16–21; Isz 152a/49 – 152b/126; 153/160
- [18] Mt 13,2; Mk 3,9
- [19] Jn 6,22–7
- [20] Mt 8,28–34; Mk 5,1–20; Lk 8,26–39
- [21] A rotációs jelleggel működő főpapi kollégium szadduceusokból állt, azok pedig nem hittek a feltámadásban, márpedig ezt minden vallás feltételezi.
- [22] Jn 12,9–11
- [23] Jn 5,24–9
- [24] Filipp 3,10–2
- [25] Tm 1.
- [26] Jn 10,9 Bővebben: *A fizika költészete* (mek.oszk.hu/18800/18894)

Csodákat tenni kizárólag a Fiú nevében, azaz státusában lehet [1]. Polgári nevé-
től nem hátrálnak meg a gonoszság lelkei [2]. A gyógyításokhoz és a bűnök megbocsá-
tásához ugyanaz kell: közvetlen istenkapcsolat [3], amit a létrehozott Pneuma tesz lehe-
tővé [4]. Ez az a „gyümölcs”, amit megérése után s a Magvető jóvoltából könnyen [5] le
lehet szakítani [6]. A Szellemi Hagyaték nyilvánvalóvá teszi [7], hogy a hegyi beszédben
is erről van szó [8]. A többes szám senkit se tévesszen meg; minden hamis prófétából
az az *egy* hiányzik, amelyre a gazdag ifjúnak is óriási szüksége lett volna [9]. A végső
Célt (a királyságot) kizárólag az érheti el – anyagi viszonyaitól függetlenül ! [10] – aki
már *Istennél van* [11]. Ehhez persze el kell búcsúznia minden vagyonától [12], vagyis
nemcsak a pénzben kifejezhető értékekről van szó... [13].

A „juhok ruháját” magukra öltő papok nem tudnak se csodákat tenni, se bűnöket
megbocsátani. Ennek az az oka, hogy az egyház erkölcsi-etikai síkon működik. Ez a jó
szándékból kikövezett széles út azonban (kollektív jellege miatt) a veszedelembé visz [14].
A történelmi kereszténység egy értelem nélküli „szüzmárjás” vallás, ami az eszüket nem
[15], illetve *másra* használó [16] hivatásos híveket célozza meg. A hierarchia jogosulat-
lan biztosítási tevékenységet folytat, mert a nyugalom helyére [17] kizárólag egyénileg [18]
lehet eljutni, vallási szervezetek csordaszellemű tagjaként nem ! [19].

Az egyházfiak két okból kínálgatják az állítólag rajtuk keresztül működő „közvetett
istenkapcsolatot”. Vagy szélhámosok, vagy hiúság motiválta tudatlanságukban ők maguk
is azt hiszik, hogy közvetítésükkel történik „valami”, számukra is felfoghatatlan módon.
Az ostoba hívek bedőlnek a szélhámosoknak, az intelligensebb szalonkeresztények pedig
örömmel beérik a misztikus magyarázatokkal. Ezek ószövetségi hivatkozásokat is tartal-
maznak, pedig Jézus csupán saját mondanivalójának szemléltetése céljából nyúlt vissza
az Írásokhoz. Akkor és ott ez volt a megértés záloga, citátumai tehát hasonlatok voltak.
Szellemi Hagyatékában ilyenek nincsenek, mert a Tamás-evangélium a „más karámból
való” juhoknak íródott [20].

- [1] Maga-választotta, s következetesen használt neve Emberfi volt, ami a státusát tükrözte, ugyanis az Atya
emberi Fia volt. Renan szerint az Emberfi név egyértelmű volt az „én” névmással. Meg is számolta: ez a
név 83-szor fordul elő az újszövetségben. Az átfedések miatt ez a szám kisebb, de így is elegendő Jézus
státusának beazonosításához.
- [2] Efézus 6,12
- [3] Jn 14,1–14
- [4] Tm 71., Lk 17,20–1 Csia Lajos fordításában bennetek, Renan szerint veletek van. Utóbbi se rossz, hisz
az Emberfi egy kiaknázható *lehetőségről* beszél, mely „Olyan közel van hozzátok, mint testetek ruhája”
(Kopt zoltárkönyv II. 239. Zsk 20.)
- [5] Jn 4,36–8
- [6] Tm 20., Mk 4,26–9; Jn 4,31–8; Isz 156/110,7
- [7] Tm 42–43–44 (Jézusi szerkesztés !)
- [8] Mt 7,15–20
- [9] Mk 10,21 Jézus nem „megszerette” őt, hanem megmosolyogta hihetetlen állítását.
Bővebben: *A gazdag ifjú* In: *Pintér István: Kenyértörés*, 50. old. (mek.oszk.hu/18400/18476)
- [10] Tm 111.
- [11] Mt 19,26 Tehát nem a Magasságos mindenhatóságáról van szó !
- [12] Tm 99., Lk 14,33 (Lk 14,26: még a saját lelkét is; Jn 14,30: bennem nincsen semmije
- [13] Tudományos nagyság, közéleti népszerűség, társadalmi ambíciók, kedvenc hobbi stb. (vö. Tm 99.)
- [14] Mt 7,13–4; Lk 13,24 (Tm 1., 2., 3., 4., 39.)
- [15] Tm 40., Mt 13,12; 25,29; Mk 4,25; Lk 8,18; 19,26
Az egyetlen dolog, ami akkor is a birtokunkban marad, ha „van”, s akkor is, ha „nincs” – az emberi érte-
lem. Az agytekervényeink között húzódó, ésszel örökölheto föld (Mt 5,5; Lk 18,8) megművelés hiányában
parlagon marad (Tm 110., Mt 13,44). A téma bővebben: *Pintér István: Az Írás szerint*, 12. és 21. oldal.
(mek.oszk.hu/25100/25116)
- [16] Tm 92., Mt 16,1–3; Lk 12,54; Jn 8,25–9; Isz 153/160
- [17] Tm 1., 59., Jn 14,27
- [18] Tm 1., 2., 3., 4., 26., 39., Mt 7,13–4; Lk 13,24
- [19] Tm 2., 22., 39., 48., 76., 108. Az „elveszett” juh legjellemzőbb tulajdonsága az, hogy nincs a nyájjal.
A téma bővebben *Pintér István: Bulányi, a tisztelendő*, 19 – 21. old. (mek.oszk.hu/10200/10251)
- [20] Jn 10,16; 17,20–1

A hitelességnek nemcsak történeti fokmérői vannak. Az ilyen jellegű dolgok ugyanis csak azt bizonyítják, hogy valóban az hangzott el, ami le van írva. A tartalom igazságát, vagyis a kinyilatkoztatásokat rejtő szavak helyességét a kereszthivatkozások, azaz a párhuzamos igehelyek igazolják. A hagyományról szóló tudósítások tudniillik különböző időpontokban, távol eső vidéken, egymással rivalizáló szerzők tollából fakadnak. Pál például hét evangélistáról tud [1], illetve munkásságukról hallani sem akar [2]. Az evangéliumok belső hatalmi harcokat tükröznek [3], az iszlámban megőrződött mondások pedig földrajzi helyzetüknél fogva szorultak a perifériára. A kanonizálásnak nevezett irtóhadjárat a legértékesebb – gnóosztikusnak címkézett – anyagokat tette indexre. Az apostoli levelek sok olyan jézusi logiont tartalmaznak, melyek idézésénél nem jelölték meg a kútféjet [4].

Az Emberfi azért diktálta le Tamásnak szellemi hagyatékát, hogy rendelkezésünkre álljon egy örökös etalon [5]. Ez az összekötő szövegektől mentes testamentum *A keresők evangéliuma*. Ők logikai alapon jutnak hozzá az igazi mammonhoz, melynek birtokában intuitív módon képesek megállapítani az újszövetségi anyagok hitelességét.

A különböző helyekről való logionok többször szó szerint is megegyeznek, mondani-valójuk szempontjából pedig feltétlenül ! Ezt a nyolcféle elemzési lehetőség [6] teszi nyilvánvalóvá. Ha egy mondás újra és újra felbukkan, akkor nagy valószínűséggel eredeti... Vannak olyan – magukat teológusnak nevező – elvetemült egzegéták, akik azt terjesztik, hogy az evangélisták beleírtak Jézus ámen-igéibe (Bizony, bizony mondom nektek...), ill. töröltek azokból. Kérdezem én: más és más emberek, fél tucat földrajzilag és időbelileg elkülöníthető esetben, azonos elgondolásokról ?

Akik ezt az álláspontot vallják, elárulják magukat... Adott esetben *ők* bizony beleírnának, hiteltelenné téve azokat a szövegeket, melyek a kinyilatkoztatást tartalmazzák ! Ezzel azonban gátolnák azt a megvilágosodási folyamatot, amit a Mester mondásai katalizálnak. Az Emberfi beszédei „kemények” [7] ugyan, de az Igazságot mondják. A kérdés tehát az, hogy elfogadjuk-e őt egyedüli mértékadónak [8]. Karl Herbst [9] és interpretátorai felelőtlenül igazítgatják ki a Mestert (Ugyan, kedves Jézus, honnan tudod ezt...). A hamis próféták [10] *nem kívülről jönnek*; berkeken belül vannak. Országbeli bűneiket hiúságukban követik el.

Ecce homo !

Renan kötetének rossz címe van, mert Jézus életének csak azok az állomásai szerepelnek benne, amelyek történelmi tények, illetve azokkal magyarázhatók. Olyan ez, mintha valaki pályafutását személyi igazolványa, munkakönyve és útlevele alapján vázolnánk fel. Az adatok nem lennének hamisak, de a nacionáléból pont a hús-vér ember maradna ki. Ráadásul e dokumentumok félrevezetők is lehetnek, a személyiség behatárolását illetően. Lehet, hogy valaki évekig nyomdásztként dolgozott, a bizonyítványból azonban nem derül ki ezen időszak kényszerpálya volta. A bepecsételések alapján levonható a következtetés: mindig keleti országokba utazott, az viszont homályban marad, ha nyugatra nem kapott vízumot.

[1] ApCsel 21,8

[2] 1Tim 1,3–11

[3] Lüdeman

[4] Lásd *Pintér István: Válogatott tanulmányok*, 128 – 135. old. (mek.oszk.hu/08000/08019)

[5] mek.oszk.hu/14600/14682

[6] Tm, Mt, Mk, Lk, Jn, Isz, Zsk, ApLev

[7] Magyarán: megfejtést kívánnak !

[8] Erről szól a Jn 6,28–71 ! kemény beszéd: 6,52–59; egyedüli mértékadóság: 6,29–51

[9] Könyvének kritikáját lásd *Pintér István: Kenyértörés*, 33 – 41. old. (mek.oszk.hu/18400/18476)

[10] Lk 21,8

A Jézus-eseményt különben se lehet „előkelő idegenként” megközelíteni. Egy tudós – pártatlan alapállása miatt – nem képes száz százalékosan megoldani egzisztenciális feladatokat. Hiába ismeri a hívőknél is jobban az Írásokat, számára a szövegelemzés csak szakmai kihívás. Egy irodalomtörténész barátom imígyen akasztotta meg biblikus vitánkat: Ja, hogy te ezt el is hiszed... Igen, a megértés kulcsa a lelki affinitás, a személyes érintettség. Nem mondhatjuk; innen ez már hit kérdése... A hit tudniillik az ismeretszerzés eszköze [1]. Természetesen a Jézusban való hitre gondolok [2].

Az Emberfi zsidósága egyszerű kérdés. Zsidónak az számít, aki elismeri a Törvényt. Ha nem is tartja be, vallja annak szellemiségét. Persze, anélkül, hogy magáévá tenné a lényegét [3]. A legtöbb zsidó ilyen, vagyis túlnyomó részük nem számít zsidónak. Az ún. gyakorló keresztények sem keresztények (= Krisztust követők), mert nem tartják maguknál az Atya szavát [4]. Jézus tehát – ismeretlen apjától függetlenül, anyja után – genetikailag zsidó volt, lelkületileg azonban nem [5].

Az etnikai besorolás amúgy is csak szőrszálhasogatás. Én több zsidót ismerek, mint Ábrahám, ugyanis az ő idejében még nem is léteztek zsidók. Maga Mózes egyiptomi volt [6], a pátriárkákat ő „nevezte ki” *majdani* népe őseinek [7]. A honfoglalásban részt vevő tizenkét nomád törzs ugyanennyi nemzetiséghez tartozott. Ezek az évtizedekig tartó harcokban összekeveredtek az őshonos kánaánitákkal, majd a filiszteusokkal. A nép színe-java a babiloni fogságokban vérfrissítésen esett át. Az itthon maradottak számáraiakká lettek, mert asszimilálódtak a mindenkori hódítókhoz. Az északi országrészt – Galileát – annyiszor igázták le, hogy a déli júdeaiak pogányokként kezelték őket. A vallás fellegvára pedig a jebuzeusoktól elfoglalt Jeruzsálem lett [8].

Jézus kezdetől fogva nem a zsidó népben gondolkodott, nem a júdaizmust akarta megreformálni. Renan szerint „transzcendens forradalmár” volt, aki az emberiség utópiáját dolgozta ki. Az Emberfi ezt a szimpatikus, de materialista felfogást többször is cáfolta, mondván, hogy nem az általa [9] s az Atya által gyűlölt [10] világot jött megváltani [11]. Azokért a sokakért [12] ontotta vérének, akik nagyon kevesen vannak [13]. Nem az ószövetséget akarta újszövetségre cserélni. Ő a kollektív és közvetett (s ezért működésképtelen) istenkapcsolat helyett egy közvetlen – egyéni és személyre szabott [14] – lehetséges fúziót [15] demonstrált, világra szóló módon [16], nem is teljesen sikertelenül [17].

Az egykori názáreti építőmester [18] nem volt teológus, ám a legnagyobb teológus (Istent ismerő) lett, mert autodidakta módon [19], magánál az Atyánál tanult [20]. Ő volt az, aki az első teljesen megvilágosodott személlyé tette. Jézus egyszerű emberként látta meg a napvilágot, de békességt teremtetése [21] a Magasságos emberi Fiává emelte.

[1] Tm 109.

[2] Jn 6,29; 12,44–50; Tm 101. A Jézusnak fizetendő adó: szavainak igaznak tartása.

[3] Mt 7,12

[4] Tm 80., Lk 11,27–8 megőrzik = sajátjukként kezelik, demonstrálva azonosulnak vele (vö. Mt 6,33)

[5] Tm 52., Jn 6,63; 8,48; Róm 28–9

[6] Kiv 3,19a Legalábbis e néven az első.

[7] Az Egyiptom peremére gyűlt kóbor törzsek régi fejedelmeit ő redukálta három főre.

[8] A város neve is tőlük származik.

[9] Mt 6,24; Lk 16,13 Az olvasó könnyen beláthatja, hogy csak két pólus van: Isten és a világ.

[10] Isz 139/41

[11] Jn 17,10

[12] Mt 26,28; Mk 14,24 Tehát nem mindenkiért! (Csak azokért, akikért tudja.)

[13] Tm 22., Mt 22,14; Lk 12,32; Jn 10,1–16; 10,26–30

[14] Tm 89., Lk 6,38 A kereső igazi mammont (Lk 16,9–12), szent szellemet (Lk 11,13), azaz istenismeretet kap, mivel az Atya kizárólag önmagát képes nyújtani. Mi még nem tudjuk, hogy igazából erre van szükségünk (Mt 6,8b).

[15] Tm 107.

[16] Tm 27. Az Evangéliumot nemcsak hirdetni kell... „Csodákkal” is alátámasztandó! (vö. Jn 4,48).

[17] Jn 12,19 Kiderült, hogy nincs szükség hivatásos közvetítőkre!

[18] Csia Lajos fordítása.

[19] Tm 26., Jn 7,15 (Jn 6,37–40; 6,43–5; 6,65)

[20] Mt 13,52 A kincsek: az ismeretek és tapasztalatok. Újat is, régit is: esze segítségével bővíti azokat.

[21] Tm 47., Mt 5,9 Magukban és maguk körül! (Tm 1., 2., 59., 114., Efézus 2,14–7a)

Az istengyermekség eszméje ősidők óta benne van az Írásokban [1], Jézus hivatkozik is ezekre a sorokra [2]. Az egykori názáreti építőmester „csak” felismerte és realizálta azt a lehetőséget, ami bárki számára nyitva áll [3]. Annnyiban pontosította, hogy jelezte: ebből a nők sincsenek kizárva [4]. Az ilyen értelmű Fiúság (lelki rokonság) a legemelkedettebb panteizmus, melyet a júdaizmusba kapaszkodó Pál is vall [5]. Renan szerint ez a tudat alatti érzés „tulajdon létünk gyökere”. A nagy kérdés az, hogy ez a gyökér hová kapaszkodik; az Égbe vagy a világba [6].

Ez az orientáció egyéni dolog, ezért az Emberfi kizárólag egyes embereket tud megmenteni. A sokaság elől elmenekült; nem tömegeket akart megnyerni. Tágabb értelemben vett tanítványait példabeszédekkel tanította, mert azokon odahaza is morfondírozhattak. A Tizenkettőtől viszont szó szerinti, azaz életűszerű követést várt el. A mesterlevél megszerzése után [7] tehát nem egyházat kellett alapítaniuk, s ezt – Pál kivételével – nem is cselekedték. Péter feladata apostoltársai pátyolgatása lett volna [8]. A gyülekezet oszlopai közül senki sem törekedett [9] ama dicsőség [10] után, így mesterük próféciai beváltak: a vezetés rossz kezekbe került. Előbb a formális tekintéllyel rendelkező igaz Jakab [11], majd a saját nevében jövő hiú Saulus–Paulus [12] ragadta magához a kormányrudat. Hogy az Elsőszülött mit szeretett volna, az elolvasható a Jn 17,1–26 alatt.

Jézus, a kereső

A „boldogság” kifejezés definíciójáról máshol már értekeztem [13], most csak arra utalok, hogy akit az Emberfi boldognak aposztrofál, az világi szempontból egy frusztrált személy, országbeli értelemben véve azonban jó neki. Jézus ezt a két végletet saját bőrén tapasztalta, mert a különféle boldogságok [14] jutalma ugyanaz: a Fiúi státusz.

A homo sapiens nem bonyolult lény: ha úgy érzi, hogy beletartozik a nagy átlagba, akkor elégedettnek érzi magát. Különösen igaz ez a hivatásos hívekre, akiket a csordaszellem befolyásol. A társadalmi középosztály viszont a világ fiainak (Sátán által) kijelölt helye. Ide nem lehet csak úgy, elköteleződés nélkül bekerülni... [15]. A nyugodt, békés életmód záloga az intellektuális sodródás. Vallásfilozófiával foglalkozni szigorúan tilos ! A lét nagy kérdései tabunak számítanak [16].

[1] Róm 1,2–4 Értsd: az Írásokból ki lehet hűvelyezni a közvetlen istenkapcsolat lehetőségét.

Zsolt 82,6 A szent szerző nyilván filozófus volt.

[2] Jn 5,39–47; 10,31–9; Lk 24,25–7

[3] Jn 5,44; 7,17; 17,22 ama dicsőség = a Fiúság

[4] Tm 115. A magdalai Máriát (Tm 20., Zsk 43., 109.) és Salomét (Tm 61., Zsk 61a) konkrétan tanította is, a hagyomány ellenére: „Aki lányát a Tórara oktatja, idétlenségre oktatja” (Szota 3,4).

[5] ApCsel 17,27–8; Róm 8,19; Efézus 4,6

[6] Tm 8., Mt 13,3–9; Mk 4,3–9; Isz 74b/59

[7] Lk 24,49

[8] Jn 21,15–7

[9] Jn 5,44

[10] Zsk 119.

[11] Tm 11.

[12] Jn 5,43

[13] *Hitetlenek dicsérete* In: *Merre menjünk?* 52 – 53. old. (mek.oszk.hu/16100/16137)

Nem kell a hegyi beszéd In: *Az Írás szerint*, 56 – 58. old. (mek.oszk.hu/25100/25116)

[14] Mt 5,3–11

[15] Mt 4,8–9; Lk 4,6–7

[16] Lásd a Sátán hűszparancsolatát. In: *Az Írás szerint*, 34. oldal.

Ha – és amíg ! – valaki benne van ebben a szerethetőnek tűnő közegben, addig élvezheti a biológiai élet látszólagos szépségét. A világ viszont csak test [1], ráadásul egy zárt földi pálya, ami nem az örök fiatalság jegyében telik el [2]. Az emberiség túlnyomó része tehát joggal érzi magát kivetetnek a mások által élvezett paradicsomban. Ennek különböző, de nyilvánvaló okai vannak, ezekről azonban senki se beszél szívesen. A homo sapiens egy nemileg meghatározott [3] és többféle szükséglet kielégítését feltételező hústest pszichoszomatikus egysége [4]. Létfeltételeit a jóléti társadalom lenne hivatott biztosítani [5], az alapvető emberi jogok szintjén. Ezek az igények egyéni és személyre szabott módon jelentkeznek, az individuum genetikai determinációi folytán.

Ebből következik, hogy boldogság-igényét nem lehet sablonos módon, a falanszterek szabványai szerint kezelni [6]. Szexualitása se minősül pusztán a hús és vér szavának, testi-lelki vágyai összefonódnak egymással. Ha el is fogadjuk, hogy a szerelem nem más, mint felcicomázott nemiség, s a házasság valójában csak a koitusz legalizálása, az egyén én-tudatáról, igazi mivoltáról akkor sem mondtunk még semmit.

Jézus nőtlensége rejtélyes dolog [7], de lehetséges, hogy nagyon egyszerű oka van. Nézzük csak, mit ír Izajás [8] a messiásról:

*Úgy nőtt fel előttünk, mint a hajtás,
és mint a gyökér a szomjas földből.
Nem volt sem szép, sem ékes (hiszen láttuk)
a külsejére nézve nem volt vonzó.
Megvetett volt, utolsó az emberek között,
a fájdalmak férfia, aki tudta; mi a szenvedés.*

A gyökér nem tehet arról, ha szomjas (öntözetlen) az a föld, amiből tápanyagokhoz kéne jutnia. Senki se igazíthatja ki azokat a kódokat, amik megszabják életének minőségét s hosszát [9]. Örökletes tulajdonságaink, betegségekre való hajlamaink nem tőlünk függenek. A próféta tagadhatatlan tényekre hivatkozik: *hiszen láttuk*. Nos, éppen az ilyen jellegű dolgoknak a nyilvánvalósága okozza azokat a lelki fájdalmakat, melyek nem egy sportszerű mérközésen elszenvedett tisztos vereségnek minősülnek, hanem vérlázító, igazságtalan esélyegyenlőtlenségnek. Ezt a papok nem hajlandók tudomást venni...

Az Emberfi csúnyaságát több hagyomány rögzíti [10], amikre Renan hivatkozik is. Talán így van ez jól. Megnyerő külső esetében ugyanis azt mondhatná a nyájas olvasó: Ja, így könnyű... Illetve: nehéz, mert Jézus egy helyütt azt mondja: „Milyen sok egészséges test, ragyogó/csinos arc, beszédes nyelv fog holnap a tűz közepén kiabálni.” [11]. Ez nem diszkrimináció; egyszerű tényközlés, ami nem a pokollal fenyeget, hanem az idő múlására hívja fel a figyelmet. A test szépsége nem inspirál elmélkedésre, a frusztráció annál inkább... Tehát boldogok a csúnyák, mert Isten gyermekei lesznek [12]:

- [1] Tm 81. Bővebben *A világ csak test* In: *Hol rontottuk el ?* 6 – 13. old. (mek.oszk.hu/23600/23630)
- [2] Isz 91/29; Jn 21,18 A 19a vers csak rossz kommentár !
- [3] Tm 88., 113.
- [4] Tm 28., Fülöp-evang. 101., 104.
- [5] Tulajdonképpen maga a teremtető !
- [6] Madách Imre: *Az ember tragédiája*, XII. szín.
- [7] Zs 48. Fülöp-evang. 106.
- [8] Izajás 53,2–3
- [9] Mt 6,27; Lk 12,25
- [10] Justinus: *Dial cum Trph.*, 85, 88, 100; Alexandriai Kelemen: *Paedag.*, III, 1; Srom., VI,7; Órigenész: *Contra Celsum*, VI,75; Tertullianus: *De carne Christi*, 9; *Adv. Judaeos*, 14
- [11] Isz 201/103
- [12] Zsk 49. Fp 110.

„A gyöngy, ha sárba dobják, nem lesz értéktelenebb, és balzsammal bekenve sem lesz értékesebb, tulajdonosánál mindig becsben áll. Ugyanígy van ez Isten gyermekeivel is: bármilyen körülmények között legyenek, Atyjuknál megvan az értékük. Sem a világ nem romolhatatlan, se az, aki a világot alkotta [1]. Mert a dolgok nem romolhatatlanok, csak a gyermekek. És semmi sem kaphatja meg a romolhatatlanságot, hacsak nem lesz gyermekké [2]. Aki azonban nem képes a befogadásra, mennyivel kevésbé lesz képes az adakozásra”.

Isten báránya

Jézus és a Bemerítő viszonya, a téma fontossága miatt, külön tanulmányt érdemelt [3]. Renan észrevette a nyilvánvalót: a János-evangélium szerzője kegyes csalást követett el. Ennek fő oka a nem létező üdvtörténeti kontinuitás megteremtése, és nem mellékesen a szerezsenmosdatás. Az Emberfi legfőbb apostolai tudniillik korábban a Bemerítő tanítványai voltak, olyannyira, hogy eléggé nehezen hagytak fel a vízzel való kereszteléssel [4]. Ebből is kitűnik, hogy nem „a kereszténység vált le János iskolájáról”, a dolog fordítva történt; a Bemerítő emberei csatlakoztak az új mesterhez, ahogy le is van írva.

Jézus nem vállalta át János szövegeit, sőt a Bemerítő se szajkózta az övéit. János szájába pongyolán fogalmazott jézusi mondásokat adtak az evangélisták, hogy ily módon domborítsák ki tanításuk hasonlóságait. Ennek eklatáns példája a gyümölcsöt nem termő fák tűzre vetése. Az Emberfi azt állítja, hogy ezt a Sátán teszi meg, mégpedig automatikusan, programvezérelt módon [5]. A szinoptikusok szerkesztői szerint ez az Eljövendő messiás hatásköre [6]. A János-evangélium szerzője olyan szövegrésszel „tisztelte meg” a Bemerítőt [7], melynek mondanivalóit korábban Jézus fogalmazta meg! [8].

Kettejük vér szerinti rokonsága Renan szerint (is) legenda, ezt azzal fejelem meg, hogy barátságuk még kevésbé valószínű. Nem voltak ugyanannak a kumráni szektának a tagjai, ezt a Héberok evangéliuma eléggé meggyőzően bizonyítja [9]. Nem is ismerték egymást [10], amíg nem találkoztak a Jordán folyó partján. János olyannyira megbotráncozott [11] a „Kabátfalváról” érkezett ácsn, hogy kiszaladt a száján: „Nézzétek ezt az isten barmát, állítólag ő fogja megváltani a világot! [12].

Renan úgy tartja, hogy Jézus alapította meg Isten országát, keresztény utópiaként. Ez a kétes dicsőség a Bemerítőt illeti; ő akarta lerakni egy szocializmuszerűen felépíthető államalakulat alapjait, az Írásokra és a zsidó nemzet ősi elképzeléseire hivatkozva. Az Emberfi egy nem emberi kézzel épült királyságról beszélt [13], olyanról, amire nem kell, s nem is szabad várni [14]. Két teendő van: megtalálni és bemenni.

[1] A Sátánná lett Tékozló fiú, aki demiurgoszként hozta létre sötét birodalmát.

Bővebben: *Pintér István: Az ember igazi tragédiája*, 1 – 20. old. (mek.oszk.hu/10100/10148)

[2] Mt 18,1–6; 18,10 A gyermekben valódi tudásvágy él (Tm 70.), ezért folyton kérdez!

[3] *Pintér István: Válogatott tanulmányok*, 33 – 44. old. (mek.oszk.hu/08000/08019)

[4] Jn 4,1–2 Jézus „tűzzel” kereszttelt, azaz szent Szellemmel (Tm 9., 15., 83., 109., Mt 10,34; Lk 12,49)

[5] Tm 59., Mt 10,28; Lk 12,4–5; Jn 8,34–5; 8,44 A dolog szinte észrevétlen!

[6] Mt 3,8–12; Lk 3,7–9

[7] Jn 3,27–36

[8] Jn 3,12–21

[9] Zsk 4a

[10] Jn 1,31

[11] Mt 11,6; Lk 7,23

[12] Jn 1,29

[13] Mt 26,61; Mk 14,58; Jn 2,19

[14] Tm 1., 2., 3., 66., 114., Lk 17,20–1

Se könny, se vér...

Minden kereső szomorúan állapítja meg, hogy ezzel az élettel igen nagy bajok vannak. Az emberek rosszak, akárcsak az általuk létrehozott dolgok, a fegyverektől az intézményekig bezárólag. Maga a Természet se harmonikus, hiszen nem más, mint az erők uralma a gyengék felett [1]. Fiatal koromban majdnem ateista lettem, mert úgy láttam; Istent se könny, se vér nem hatja meg. A materialista beállítottságú Renan ímígyen ír: „Összességét tekintve az emberiség alantas, önző lények tömege, akik csupán annyiban állnak fölötte az állatnak, hogy önzésük tudatosabb”.

Szerinte az Emberfi hasonlóképpen látta a helyzetet: „A mostani világban a rossz uralkodik. A Sátán a világ fejedelme, neki engedelmeskedik minden. A királyok megölik a prófétákat, a papok és az írástudók nem azt teszik, amit másoknak előírnak. Üldözik az igazakat, a jók osztályrésze a sírás. E világ tehát ellensége Istennek és szentjeinek” [2]. Ehhez csak egy szót lehet hozzátenni: ámen.

János apostol első levelében a következők állnak [3]:

Ne szeressétek a világot, se a világban levőket. Ha valaki a világot szereti, az Atya szeretése nincs meg benne, mert minden, ami a világban van, a hús kívánsága, a szem kívánsága, kérkedő életforma, nem az Atyából, hanem a világból való [4].

Avégett lett láthatóvá az Isten Fia, hogy lebontsa a vádló munkáit [5].

Ne csodálkozzatok azon testvéreim, hogy a világ gyűlöl titeket [6].

Mert amilyen az ő helyzete, olyan a mi helyzetünk is ebben a világban [7].

Tudjuk, hogy Istenből valók vagyunk, s hogy az egész világ a rosszban vesztegel [8].

Evilág tehát egyértelműen Isten ellenpontja, ezért a vallásfilozófus kereső számára csak ez a két pólus létezik [9]. Ha az általunk ismert világot a Magasságos teremtette volna, akkor nem várta volna meg, míg tetőfokára hág a gyalázat [10]. Nyilván preventív módon gondoskodott volna arról, hogy ilyesmi ne történhessen meg. A világ azonban – mely mindig az aktuális társadalmi jelen – lényegileg sohasem változik.

A teológia talán legfontosabb kérdőszava az, hogy „hol?”. Ezt a kérdést is a Szellemi Hagyaték válaszolja meg [11]. Pál apostol hallhatott róla, ezért írja a következőket: „A világ feszültségben és epedve várja Isten fiainak [12] megnyilvánulásait”. Ez csak egy

[1] Hitler ezzel igazolja magát *Mein Kampf* c. könyvében.

[2] *Jézus élete*, 152. old. 1. bek.

[3] Lásd *Az apostoli levelek jézusi logionjai* In: *Pintér István: Válogatott tanulmányok*, 128 – 135. old.

[4] 1Ján 2,15–6 (vö. Tm 26.; Isz 134/35; 139/41; 142/193; 143/162; 151/48; Jn 7,7)

[5] 1Ján 3,8b (vö. Tm 72., 112.; Isz 183/62; Mt 26,61; Mk 13,2; 14,58; 15,29; Jn 2,19; ApCsel 6,14)

[6] 1Ján 3,13 (vö. Jn 7,7; 8,23; 8,40; 13,16; 15,18–25)

[7] 1Ján 4,17b (vö. Jn 15,18–25)

[8] 1Ján 5,19 (vö. Tm 2.)

[9] Tm 2., 4., 10., 15., 26., 27., 39., 46., 55., 59., 69., 81., 112.

Isz 29/90 32/124 57/129 62/145 133/34,4–16 134/35 137/38 139/41 142/193 143/162
157/117 158/123 170/115

Az iszlám hagyomány jézusi logionjait lásd *Válogatott tanulmányok*, 116 – 127. old.

[10] Ernest Renan címadó fogalmazása.

[11] Tm 10.

[12] Az egyetlen Valóság szellemi szövetében (anyagában) rejlő Fiakról van szó (vö. Zsolt 82,6).

Sátán által teremtett élettér lehet, különben az Atya (Fiai működése miatt) meghasonlana önmagával [1]. Tehát – önhibánkon kívül – egy „perturbált” közegbe kerültünk [2], ahol, közvetlen istenkapcsolat hiányában, nem ragadható meg a Valóság... Az univerzumot alkotó meggörbített, tehát befelé forduló, anyag csak önmagát látja, ezért a földhöz ragadt természettudomány maximum saját orcáját definiálhatja... Térerőszerű [3] összehasonlítási alap nélkül nem lehetséges semmiféle istenbizonyítás. Ebben a milióban ama Magasságos kizárólag szellemi rokonai segítségével képes kifejezni magát. Ez benne is van a Nazoreusok evangéliumában [4]:

„Fiam, minden prófétában rád vártam, hogy eljőjj és megnyugodjam benned. Mert te vagy az én nyugalmam, te vagy az én elsőszülött fiam, aki mindörökké uralkodsz.”

A *fiam* elé csak az *emberi* jelző kellene, akkor az elsőszülöttség is értelmet nyer. Ne feledjük: világszerte támadnak majd Fiak, akik „királyokként” lépnek a nyilvánosság elé [5]. Ez egy kronológiai sor [6], ennek az elejére kívánczok a dolog természetéről mit sem tudó Zebedeus-fiak [7], akik – a többiekhez hasonlóan – egy politikailag körülhatárolható országban akartak alkirályi pozíciókat betölteni [8]. A tizenkét királyi szék [9] azonban a Jézust életútjában követő személyekre vár.

Kettő az egyben

Renan nem tudja, mi a tulajdonképpeni, egy mondatban is összefoglalható Örömhír [10], ezért állítja, hogy „az evangélium arra rendeltetett, hogy a keresztények utópiája legyen: emiatt megvalósításával kevesen fognak törődni”... Az Elsőszülött mondásai azonban *nem* erkölcsi dörgedelmek halmazai ! [11]. Ha így állna a dolog, akkor szavai nem lennének rejtettek [12]. Kinyilatkoztatásokat tartalmazó mondásai több rétegűek, ezért kívánnak szó szerinti megfejtést [13]. Ő maga így beszél erről: „Ami el van rejtve, csak azért van elrejtve, hogy napvilágra kerüljön, azért lett rejtetté, hogy nyilvánvalóvá legyen...” [14]. Ez tehát egy olyan sajátos oktatási módszer, aminek az a célja, hogy a parabolák hallgatói felismerésszerű (gnosztikus), immár senki által el nem vehető tudáshoz jussanak. Az Emberfi felvilágosítás céljából „jött”, így egyáltalán nem akarta homályba burkolni a dolgokat [15]. Az evangélista is megmagyarázza: „Még sok hasonló példázatban hirdette nekik az igét, mert csak így érthették meg őt” [16]. Akinek van szeme, az át tudja fogni a teljes szövegösszefüggést !

[1] Tm 34., Mt 9,32–4; 12,22–36; Mk 3,20–35; Lk 11,14–23

[2] Bővebben: *Pintér István: Az Írás szerint*, 5 – 42. old. (mek.oszk.hu/25100/25116)

[3] Lásd *A fizika költészete* (mek.oszk.hu/18800/18894)

[4] Zsk 7a

[5] Tm 109., Mt 8,11; Lk 13,28–30; Jn 10,16; 14,1–3; 14,12–4; 16,23–7; 17,20–6

[6] vö. Mt 19,27 – 20,16

[7] Mt 20,20–4; Mk 10,35–40

[8] Lk 22,24–7

[9] Mt 19,28; Lk 22,28–30

[10] Mk 1,15 Ha hajlandók vagytok gondolkodni, akkor közvetlen istenkapcsolatra tehetek szert.

[11] Lásd *Pintér István: Nem kell a hegyi beszéd* In: *Az Írás szerint*, 54 – 61. old.

[12] Mt 13,10–7; Mk 4,10–2; Lk 8,10

[13] Lásd a Szellemi Hagyaték előszavát !

[14] Mk 4,22 Szövegösszefüggés: Mk 4,1–34

[15] Mk 4,21 (Tm 32., Mt 5,14–6; Lk 11,33)

[16] Mk 4,33; Lk 8,16–8; 16,9–13

A Mester terminológiáját azoknak is ismerniük kell, akik a témához való affinitásuk miatt rendelkeznek a másik füllel [1], ami fejlődőképességük [2] biztosítója. Recenzióm függeléke ezért *Terminológiai útmutatót* tartalmaz, mely a teljes Jézus-szótár kivonata [3]. A királyságot megcélzók senkit sem hívhatnak atyának [4], azaz nem kérhetnek tanácsot formális tekintélyektől. Hinni kizárólag az egyedüli mértékadónak szabad [5]. A felhatalmazott „nagykövet” szavain való logikus [6] és állhatatos [7] gondolkodás garantáltan [8] megérleli ama gyümölcsöt, hisz a meggazdagodás [9] lehetősége [10] mindenkiben benne van [11].

Az Atya akarata megegyezik az Elsőszülött kívánságával. Az eucharisztia szimbolikusan kifejezett mondanivalója [12] roppant egyszerű: „Legyetek olyanok, mint én !”. Aki (*n*-edik Fiúként) azt teszi, amit ő, az már meg is menekült [13], a többiek viszont az ítélet napjáig fognak szenvedni [14]. Tehát nincs mire várni, s nem is szabad várni [15], mert az idő számunkra is betelhet [16]. A királyság eljövetelének időpontja tőlünk függ, Isten „országának” megvalósulása rajtunk fordul ! [17].

Jézus második eljövetele mibennünk lesz [18], személyünkben nyújthatunk számára újabb megnyilvánulási lehetőséget [19]. Ez visszamenőleg is igazolni fogja őt, és az Atya ismét megdicsőül [20]. Ezt a majdani működést a vallásos közhiedelem összeköti a kozmikus világvégével, de ez a fejünkben végbe menő „esemény” (21) csak függvénye magabiztos [22] fellépésünknek, amit szellemi erőfeszítésekkel [23] és barátaink segítségével [24] megszerzett tudásunk biztosít.

Ama utolsó nap [25], azaz teljes megvilágosodásunk órája [26], akkor fog magától [27], szinte észrevétlenül [28] beköszönteni, ha képesek vagyunk megragadni a jelent: „Az evilági élet csak három naptól áll: tudniillik, a tegnaptól, amelyik már elmúlt, és belőle semmi sem marad a kezében. Aztán a holnaptól, amiről egyáltalán nem tudod, hogy megéred-e, vagy sem. Végül a mából, amikor bírod az életet. Használd ki tehát ezt a napot előre haladásodra !” [29].

- [1] Tm 32.
- [2] Tm 19., Mk 4,30-2; Isz 74a/89; 156/110,3-4
- [3] In: *Pintér István: A szűk kapu*, 347 – 355. old. (mek.oszk.hu/08000/08061)
- [4] Mt 23,9
- [5] Mt 23,10; Jn 6,29 A második eljövetel ugyanis a benne való hitünkön múlik ! (Lk 18,7-8).
- [6] Tm 42 – 43 – 44.
- [7] Tm 1., 93., 95., Lk 11,9-13; 18,1-8
- [8] Tm 20., Jn 4,34-8
- [9] Tm 28., 82., 96., 110.
- [10] Tm 71.
- [11] Tm 2., 3., 28., Lk 7,20-1
- [12] Mt 26,26-9; Mk 14,22-5; Lk 22,16-20; Jn 6,53-8
- [13] Mt 23,33 kígyók, viperák fajtái = mérgező, halálos teológiát terjesztők (vö. Mk 16,17-8; Lk 10,19)
- [14] Jn 5,24-9 A delikvensek tehát időt veszítenek ! Sírva és fogcsikorgatva tengődnek ama külső sötétségben (Mt 8,12), vagyis a gyehennának minősülő (Mt 10,28; Lk 12,4-5) evilág pokoli körülményei között.
- [15] Tm 114., Lk 17,20-1 A júdaizmus a terméketlen várakozásra épül ! (vö. Mk 15,43b)
- [16] Mk 1,15 Ehhez 180 fokos fordulat szükséges, azaz más (világnézeti) felismerésre kell térni ! (Mt 18,3)
- [17] Tm 114., Mt 20,23b; 24,36 Ezért nem adhat választ senki a „mikor” kérdésére !
- [18] Jn 14,18-20; Tm 2.: Bennetek és kívületek van, ama „földön” (Lk 18,8) terjed ki.
- [19] Tm 109., Mt 19,28; 25,31-3; Jn 1,51; 12,26; 14,10-4; 17,22-3
- [20] Jn 7,16 Jézus „csak” a kútfej (Tm 12.), a valódi kinyilatkoztató az Atya (Tm 84.)
Jn 14,12-4 Az Atyát minden fellépő Fiúért dicsőíteni fogják !
- [21] Tm 112., Mt 24,35 A más (világnézeti) felismerésről van szó, mely mindennek az alapja.
- [22] Tm 49., Mt 7,28-9 Mk 1,22; Lk 4,32
- [23] Tm 1., 4., 19., 40., 57., 71., 78., 84., 89., 91., 109.
- [24] Tm 89., Mt 13,24-43; 18,10b; Mk 1,13; Lk 6,38; 12,8-10; Jn 1,51; Zsk 45.
- [25] Jn 6,39-40; 6,44-5; 6,54
- [26] Mt 13,43
- [27] Tm 97., Mt 13,33; Mk 4,30; Lk 13,20
- [28] Tm 98., Mk 4,26-9; 7,24-7; Lk 9,62; Jn 4,35-8
- [29] Isz 164/173

A Lukács–evangélium négy összefüggő bekezdésben sorolja fel [1] az ezzel kapcsolatos dolgokat:

- Jézust bárki követheti (nők is)
- Ez az utána menés nem történhet kollektív módon
- Ennek a valakinek az ő tanítványává kell válnia
- A szóban forgó egyéntől teljes újjászületést kíván
- A delikvensnek fel kell égetnie maga mögött mindent
- Az illető erőszakos halállal fog elpusztulni
- Kinek-kinek tisztában kell lennie saját képességeivel és erejével
- A végletekig tartó állhatatosság elengedhetetlen

A lélek szabadsága

Aki nincs tisztában a Sátán mivoltával és jellemével [2], az nem nevezheti magát Jézus tanítványának, ugyanis ő volt az első, aki ráhúzta a vizes lepedőt.

„Én azért jöttem hozzátok, az én Atyámtól és a ti Atyátoktól, hogy fölkeltslek titeket az ostoba halálból, hogy meggyógyítsalak benneteket a bűnök betegségéből, hogy *végleg* megszabadítsalak titeket a tévhitek, a rossz szokások s az elvetemült tettek megkötözöttségéből, azzal a szándékkal, hogy miután lelketek megtisztult a vétkektől, s a bölcsesség a lelket fölélesztette, az felemelkedhessék a mennyek országába, az én Atyámhoz és a ti Atyátokhöz, ahol a boldogok életét fogjátok élni, s hogyan szabadítsalak benneteket evilág börtönéből, vagyis a szenvedések, a romlás és a megsemmisülés világából, amely bizony a siralom háza és az ördögök lakhelye a Sátán vezérlete alatt.” [3]

Íme Jézus székfoglalója, ami a Lk 4,18–9 alatt is elolvasható. Ez a logion azonban több dolgot tartalmaz, bár semmi olyasmit, ami ne lenne összeszedhető a kánoni evangéliumokból. Megtudjuk belőle, hogy Jézus *csak az őt követni akarókhoz jött*; hogy a bűnös életmód *a helytelen világnézeti alapállás* következménye; hogy ez az élet igazából halál; hogy Jézus a Messiás, aki végleg meg tud szabadítani minket tévhiteinktől, rossz (vallási) szokásainktól, erkölcstelen tetteinktől. Egy megokosodási és – *ennek következtében !* [4] – egy megtisztulási folyamat áll előttünk, mely királyi lelkiállapotban fog tetőzni.

Bizonyos értelemben *ez a világ a pokol*, mert pokoli körülmények vannak benne [5]. Ez az állapot azért jöhetett létre, mert evilág a Sátán birtoka [6] és tartózkodási helye. A siralomház után csak a kivégzés következhet, ettől a szomorú jövőtől akar megkímélni bennünket. Jézus azonban kizárólag tanítványait tudja megmenteni, vagyis azokat, akik hallgatnak rá. Aki az Élőre tekint, annak lehetősége van az ismeretszerzésre, az ország-beli halottak viszont hiába is próbálnak látni, nem értenek semmit [7]. A Valóságot [8] csak az újjászületettek foghatják fel [9].

[1] Lk 14,25–35

[2] Lásd *Pintér István: Az Írás szerint*, 5 – 42. old. (mek.oszk.hu/25100/25116)

[3] Isz 57/129

[4] Tm 52., 90., Jn 3,5–8; 6,63; Jn 8,46a; 1Ján 3,9

[5] Mt 8,12; 10,28; 25,41; Lk 12,4–5; 13,28

[6] Lk 4,6 Tudományos alapon lásd *A fizika költészete* (mek.oszk.hu/18800/18894)

[7] Tm 58., Mt 25,1–13; Jn 8,43–7; 9,39–41; 11,9–10; 11,25–6; 12,35–6; 14,6–11; Isz 133/34,14–16

[8] Tm 85., Zsk 47a; Fülöp–evang. 115.

[9] Tm 3., 21., 36., 91., Mt 11,25–30; Lk 10,21–4

Ha életterünket ama Magasságos teremtette volna, akkor az Emberfi nem mondja el az alábbi [1] logiont:

„Én vagyok az, aki a világot a magasból az őt megillető alacsony helyre tettem, mégpedig Isten segítségével. Vessétek meg a világot, mert az magától is könnyen megvetésre méltónak látszik... Becsüljétek le a világot, mert így magasztaljátok fel az örök életet. Azt semmiképp se becsüljétek le azzal, hogy tisztelitek a világot, mert a világ semmi esetre sem méltó a tiszteletre, mivelhogy benneteket mindennap kísértésbe és romlásba visz. Ha barátaim és tanítványaim vagytok, akkor lelketeket szoktassátok hozzá a világ gyűlöletéhez. Ha azonban másként tennétek, semmiképp sem lesztok az én tanítványaim és barátaim. Fogadjátok el a szabad teret házatokul, a kriptákat pedig lakhelyül, s akkor ebben a világban úgy éltek, mint idegenek [2]. Ugye, látjátok *az égi madarakat* [3], hogy nem vetnek és nem is aratnak, és a mennybéli Isten táplálja őket...”

Renan ráhibázott arra, hogy az Emberfit pusztai magányában érte a teljes megvilágosodás [4]. Nem „vadállatok” gyötörték, hanem rossz sugallatok [5], amiket barátai segítségével rázott le magáról [6]. A Holt-tenger melletti sivatagos terület még a rágcsálóknak se kínál elég ételmet, nagyvadaknak még kevésbé. Nem csoda, ha táplálék nélkül megéhezett. Kenyér helyett helyes következtetésekkel „lakott jól” ! [7]. Rájött arra, hogy egyetlen ember nem birtokolhatja a világ amúgy is kétes dicsőségét [8].

A Magasságos által biztosított szabad akarat definíciója így szól: korlátlan lehetőségek következmények nélküli kiaknázhatósága. Ilyet a Sátán nem ad senkinek, tehát a homo sapiens sem rendelkezik vele. Az ember nemileg meghatározott testének börtönébe van zárva. Ez alapvető determinációkat jelent: minden döntését saját húsa befolyásolja. Anyagcseréjének folyamatain is csak ideig-óráig képes uralkodni. Még a tudata is módosítható.

Kész csoda, hogy ebben a szegénységben olyan gazdagság lakozik [9], ami fityiszt tud mutatni Evilág Urának [10].

Apostoli teológia?

Renan valóságos személyként kezeli Nikodémust, de a híres párbeszéd [11] szerint nem zajlott le... Kérdés, hogy akkor minek az alapján védte Jézust a Nagytanács előtt... [12]. Ezt a mindenki által ismert szöveget nem ötlöhetette ki János, mert egy ilyen – az összes lényeges dologra kitérő – miniatűr evangéliumnak csak az Emberfi lehet a szerzője [13].

[1] Isz 62/145

[2] vö. Jn 18,36

[3] A „madarak” általában a kinyilatkoztatás morzsáit nagylelkűen (vö. Lk 6,38) szóró angyalokra utalnak (Tm 19., 89.), itt azonban maga Jézus *az égi madár*, aki Atyja pneuma-magjait csipegeti, mindennapi mennyei eledeleként (vö. Jn 4,31–4). *Róla* kell példát venniük az *n*-edik Fiaknak. (Önmagáról nem egyszer beszél többes számban, pl. Mt 19,12)

[4] Ezt szimbolizálja a villámlás (Lk 10,18)

[5] Mt 4,1; Mk 1,12–3; Lk 4,1–2

[6] Tm 89., Mt 18,10; Lk 16,9–12

[7] Mt 4,2–4; Lk 4,3–4

[8] Oh bohó! Hát bírod-e őt vég nélkül ölelni? (Madách: Az ember tragédiája, VI. szín)

[9] Tm 28.

[10] Tm 34., 99., Jn 14,30 Csia Lajos fordításában: bennem nincsen semmije.

[11] Jn 3,1–21

[12] Jn 7,45–53

[13] Illetve, maga az Atya! (vö. Jn 8,26–9)

Az az érv, hogy a dialógusnak nem volt tanúja, nem állja meg a helyét. Az éjszakai órát tekintve nagyon is valószínű, hogy mások is hallották ! Talán a főfarizeus se ment oda bizalmas kíséret nélkül, s Jézust is őrizhette néhány tanítvány.

Renan nem foglalkozik a Salamon–csarnoki vitával se [1], a történeti szempontból fontos kronológiai és topográfiai megjelölések ellenére ! Azzal a lényegtelen (három mondatos) beszúrással viszont igen [2], mely nyilvánvalóan az egykori János–tanítvány szerkesztői betoldása. Az evangélium elejéhez hasonlóan [3] egyszerre kibővíti és öregbíti a Beméltó tekintélyét, a nem létező üdvtörténeti kontinuitás érdekében.

A számáriaiak misszionálását is agyonhallgatná, pedig az a nyilvános működés kihagyhatatlan része. Ez a nagy feladat az Emberfiéért, két okból is. A zsidókkal vallási vitában álló etnikum kizárólag a Messiást respektálta [4], a tanítványok teológiai tudása viszont kevés volt az evangelizálásukhoz. Ugyanezért nem mehetek pogányok lakta vidékekre se [5]. Renan itt is a harmadik személy hiányára hivatkozik, mondván: ugyan ki beszélhetett el a dolgokat. Megmondom, hiszen le van írva: „Sikár városából sokan hittek benne az asszony szava miatt... Amikor tehát a számáriaiak Jézushoz értek, kérték őt, hogy maradjon náluk. Ott is maradt, két napig. Az ő szavának sokkal többen hittek, az asszonynak pedig azt mondták: Már nem a te beszédednek hiszünk. Magunk is hallottuk, ezért tudjuk, hogy ő a világ Megmentője” [6].

1994-ben levelet váltottam *Tótfalusi István* irodalomtörténésszel, enciklopédikus jellegű műve kapcsán [7]. A kánaáni asszonnyal történetek [8] magyarázatával akkor adósa maradtam, most azonban kitérek rá, mert szorosan kapcsolódik a témához. Jézus tudniillik ezt mondta az asszonynak: „Nem küldtek engem másokhoz, csak Izráel házának *elveszett juhaihoz*...” (Máté), ill. „Hagyd, hogy előbb a *gyermekek* lakjanak jól !” (Márk). Ezekből a kijelentésekből tanult barátaim helytelen következtetéseket vontak le, amikkel nem fárasztom az olvasót [9].

A hamis próféták a szóban forgó eset kapcsán és hasonló igehelyek alapján több mindennel meggyanúsítják őt (fejlődés, a küldetés kitágítása stb.), pedig a helyzet sokkal rosszabb, illetve jobb... Nyilvánvaló ugyanis, hogy az Emberfi nem tömegekben gondolkodott (legyenek azok zsidók, keresztények vagy pogányok), hanem hozzá hasonló kereső egyéneknél [10]. Mindegy, hogy kanánitákról, számáriaiakról vagy rómaiakról beszélünk, csak használják az eszüket ! A hitetlen kultúremlő is lehet szellemi partner. A papok és a hívek viszont kiesnek, mert ők hitre cserélik az értelmüket [11].

Renan véleményével ellentétben a Küldetés nem korlátozódott Izráelre. Jézus olyan tanítványokat akart szerezni, akiknek munkássága az egész kozmoszt áthatja [12], éppen úgy, ahogy az ő nyilvános működése. Erre semmiféle gyülekezet nem képes [13], a felhatalmazás módja miatt. A kinyilatkoztatás egyéni és személyre szabott [14], tehát kizárólag a maguk eretnek útját járó *egyedülieknek* [15] van lehetősége valamit is tenni... Ők lennének Izráel házána egyáltalán nem elveszett bárányai !

[1] Jn 10,22–30

[2] Jn 10,40–2

[3] Jn 3,27–36

[4] Jn 4,25; 4,42d

[5] Mt 10,5–6

[6] Jn 4,39–42

[7] *A könyvek könyve*, Móra Kiadó, Budapest, 1993.

Digitalizálva Kalauz a Bibliához címen (mek.oszk.hu/12600/12635)

[8] Mt 15,21–8; Mk 7,24–30

[9] A témát lásd *Bulányi, a tisztelendő*, 19 – 22. old.

[10] Tm 1.

[11] Tm 33., Mt 15,14; Lk 6, 39

[12] Mt 28,18–20; Mk 16,15

[13] Lk 13,24 „*Küzdjete*k azért, hogy a szűk kapun bemehessetek, mert sokan igyekeznek majd bemenni, de nem lesz rá erejük.” (Csia Lajos fordítása.)

[14] Mt 7,13–4; Lk 13,24 (Tm 1., 2., 3., 4.)

[15] Tm 15., 22., 48., 76. A királyságot „erőszakosak” ragadják magukhoz (Mt 11,12).

Az Emberfi ezeket – a saját teológiai lábukon megálló személyeket – aposztrofálta „a békesség fiainak” [1], tudniillik az ilyen egyénekben (felismerésszerű tudásuk miatt) belső nyugalom honol. Az ilyen jellegű – gnosztikus – békét [2], vagyis lelki nyugalmat [3] hagyta reánk Jézus !

Renan szerint a Mester hol ezt, hol azt mondja. Észre kellett volna vennie, hogy az általa felhozott példában két különböző dologról van szó. Márknál és Lukácsnál általános érvennyel mondja ki, hogy: „Aki nincs ellenünk, az mellettünk van” [4], Máténál viszont a történet szerves részeként hangzik el: „Aki (ebben a tekintetben) nincs velem, ellenem van, és aki nem velem gyűjt, tékozol” [5].

Renan szisztematikus módon zárókatoltnak nevezi a nyilvános működés egyes állomásait, szem elöl tévesztve azt a tényt, hogy az akkori „utazás” egyszerű gyaloglást jelentett. Az igehirdetést célzó vándorlásokat majdani tanítványai számára is kötelezővé tette [6], hiszen ő is azért „jött”, hogy ama százannyi [7] igénybe vétele mellett elhintse a Pneuma-magokat [8]. Jeruzsálemi fölmeneteleivel az ünnepekre hazatérő, szórványban élő, s oda visszatérő zsidóságot akarta megszólítani.

Azt a laikus is észreveszi, hogy a János-evangéliumnak két befejezése van. Ennek az a valószínű oka, hogy „lapzártá után” még előkerültek olyan dokumentumok, amiket a szerkesztő mindenképpen publikálni akart, azok hitelessége miatt ! Nem számít, hogy ezt a hozzácsatolást a szerző vagy egy későbbi redaktor végezte-e el. Nyilván egyikük se akart megbontani egy kész kompozíciót. Számunkra az a lényeg, hogy az evangélium és János három levele több szempontból is összecseng egymással. Ezt Renan se vitatja.

Péter kérdése [9] az összes tanítvány várakozását tükrözi [10]. A kinevezett pásztor tulajdonképpen arra vár választ, hogy a Mester még János – természetes – halála előtt vissza fog-e térni. Magyarán: *mikor* jön el Isten országa? Az (állítólag) Jézus által különösen kedvelt apostol [11] a válasz szerint *akkor* nem fog meghalni, *ha* ama „második eljövétel” benne és általa fog végbe menni [12].

Az egykori Kéfasnak [13] nem ezzel kell foglalkoznia, hanem a maga Fiúvá avatásával ! [14]. Ez persze életűszerű követést jelent, amíg erre lehetőség van... [15]. Sajnos, Péterből halni készülő, „megfáradt presbitertárs” lett [16], a rábizott nyáj legeltetéséről [17] rég lemondott. Mentségére legyen mondva, hogy nemcsak ő, de a gyülekezet többi oszlopa is visszaadta a mandátumát [18]. A többiekéről pedig – a nevükön kívül – semmit se tudunk.

Renan vádja bűncselekmény hiányában nem áll meg. A János-evangélium dagályosnak és allegorikusnak címkézett beszédei (sem) pártoskodó apostoli teológiát tükröznek. Ilyen jellegű – tendenciózus, jól megszerkesztett – írásokat képtelenek lettek volna összehozni azok a tanítványok, akiket *nem* az utolsó vacsorán „kért ki” a Sátán [19]. Ezek a

[1] Mt 10,11-3; Lk 10,5-6

[2] Jn 14,27

[3] Tm 1., 59.

[4] Mk 9,38-41; Lk 9,49-50

[5] Mt 12,22-30

[6] Tm 13. „Ha majd bejártok minden földet...”

[7] Mk 10,28-31; Lk 18,28-30

[8] Mk 1,38-9

[9] Jn 21,20-1

[10] vö. ApCsel 1,6

[11] Ez a cím az ő esetében is degradáció !

[12] vö. Tm 2., 114.

[13] Lk 22,31 A Sziklaember már csak Simon...

[14] Jn 21,22

[15] Jn 21,18 A 19a vers csak rossz kommentár. (Az Isz 91/29 szintén a fogyó időről beszél.)

[16] 1Pét 5,1a; 2Pét 1,14

[17] Jn 21,15-7

[18] Zsk 119.

[19] Lk 22,31

fiatalembernek eleve alkalmatlanok voltak Fiú-aspiránsnak, hiszen mindvégig Isten országának szinte azonnali [1], fizikai megjelenését várták. Az Írásokat is leginkább az igaz Jakab ismerte, a Zsidóknak írt levél szerzője [2]. Az apostolok azt tették, ami tőlük telt: áthagyományozták a kinyilatkoztatásokat tartalmazó igéket. A Szellemi Hagyaték tanúsága szerint jó munkát végeztek.

Renan főbb hibái

1.

A történelmi kereszténységet nem az Emberfi alapította, hanem Saulus, s az ő zavaros teológiáját tovább vivő hívei. A hit – mai formájában – 50% júdaizmusból, 40% pálinizmusból és 10% jézusi anyagból áll. Ez utóbbi félre– s meg nem értett szövegek gyűjteménye, mely statikus állapotban várja a dinamizálást. A kereszténység csupán annyiban értékesebb más világvallásoknál, hogy raktározza eme szent szövegeket.

2.

Az Emberfi sohasem engedett a közvélemény nyomásának [3].

3.

Illés „megízlelte a halált” [4], az Emberfi volt az, aki mentesült a halálfélelemtől.

4.

Az Emberfi csak biológiai halála után ment fel az Atyához [5].

5.

Az Emberfi meghalt a kereszten, ezt a vér és víz [6] gravitációs szivárgása bizonyítja. Pumpáló szív esetén, a vérnyomás miatt, a kegyelemdőfés okozta sebből kilövelltek volna a testnedvek. A katona *ezért* nem törte el a lábszárcsontjait.

6.

Jézus nem használta a „boldog” és a „jó” jelző közép fokát. Tehát nem *boldogabbak* azok, akik... s nem létezik *jobbik* rész. Vagyis Mária a jó részt választotta [7], és azok boldogok [8], akik meghallották az Atya szavát, s megőrizték azt igazságban [9].

[1] Lk 19,11

[2] Renan (tévesen) Pálnak tulajdonítja a művet, mely az Emberfit bele akarja integrálni a júdaizmusba.

[3] vö. Tm 15., Mt 10,34; Lk 12,49

[4] vö. Tm Prológus, Tm 86., Jn 8,51 A „kóstolás” a pokol kapuitól (Mt 16,18c) való rettegésre utal.

[5] vö. Jn 20,17

[6] Jn 19,34

[7] Lk 10,42

[8] Tm 80., Lk 11,27–8

[9] Sajátjukként kezelve, demonstrálva azonosultak vele, mint Jézus (Tm 27., Mt 6,33).

7.

Renan összekeveri a császári [1] és a templomi [2] adófizetést. Utóbbi egy Péternek szóló személyre szabott jel volt, a Fiúságát bizonyítandó. Egy halász tisztában van azzal, hogy felcsalíztatlan horoggal nem foghat halat, főként olyat, amelyiknek a szájában (s nem a gyomrában !) egy olyan nagy értékű ezüstpénz van, amelyet senki se dobna be a vízbe. (S ha oda is kerülne, a hal nem harapna rá.)

Az állampolgári adófizetés a Szellemi Hagyatékba is belekerült, ahol Jézus egy nagyon lényeges dologgal egészíti ki [3] az ismert szöveget: „s ami az enyém, azt adjátok nekem”. Természetesen a benne való hitről van szó [4].

Akár azt is állíthatnám, hogy a három párhuzamos hellyel ellentétben, ez az Ige az igazi, a többiről, valamilyen okból, lecsípték a hangsúlyos toldalékot. Ilyet azonban nem mondok, mert teljességgel valószínűtlen, hogy a logion végét levették volna Jézus ajkáról. Akkor viszont egyetlen lehetséges megoldás marad, amit teljes súlyommal képviselek is, nevezetesen az, hogy ezt a toldalékot maga Jézus írta hozzá, szellemi hagyatékának megalkotásakor.

8.

A számáriai falut tűzvesszel elpusztítani akaró Jakabot és Jánost [5] az Emberfi nem „szokásos finom iróniájával” [6] szerelte le !

9.

Az Emberfi messiás volta indirekt módon is bizonyítást nyert: „Te vagy-e az Eljövendő vagy mást várjunk ?” [7]. ill.: Tesz-e a Krisztus nálánál több csodát ? [8].

10.

Pál egyáltalán nem volt Jézus „rabszolgája” [9], a címzetes apostol az önjelölt mértékadó közvélemény közé tartozott [10]. Az Írásokból csak a közvetlen istenkapcsolat lehetőségét lehet kiolvasni [11], az Elsőszülött pedig nem Dávid magvából származott ! [12]. A fogadatlan prókátor az ő *nevével* és nem a *nevében* [13], harmadnapra feltámadására hivatkozva [14] próbált meg engedelmisséget [15] kicsikarni. Felnőtt ember esetében azonban az engedelmisség bűn [16].

[1] Tm 101., Mt 22,15-22; Mk 12,13-7; Lk 20,20-5

[2] Mt 17,24-7

[3] Tm 101.

[4] Jn 6,29; 8,24 stb.

[5] Lk 9,51-6

[6] Mt 11,3; Lk 7,19 Herbst szerint Jézus „szent tisztelettel” kezelte Pétert...

[7] vö. Mt 16,23; Mk 8,33

[8] Jn 7,31

[9] Róm 1,1a Egy rabszolga ura akaratát teszi, tkp. csak azért van.

[10] Róm 1,1b (vö. Jn 5,43)

[11] Róm 1,2-3a

[12] Róm 1,3b Pál nem hallott Jézus eme okfejtéséről! (Mt 22,41-6; Mk 12,35-7; Lk 20,41-4)

[13] Azaz: státusában, Fiúként.

[14] Róm 1,4-6

[15] Ez a jézusidegen kifejezés csupán az ő leveleiben és a János által kreált szövegben fordul elő (Jn 3,36), „Isten haragjával” együtt.

[16] *Bulányi György: Erény-e az engedelmisség?* Egyházfórum, Luzern, 1989.

11.

Pál is sokszor megerősíti a Szellemi Hagyaték hitelességét, csak rendszerint elfelejt hivatkozni a mondások szerzőjére. Pl.:

„Mert az Isten volt az, aki azt mondta, hogy a sötétségből fény ragyogjon elő, aki szívünkben is világosságot gyújtott annak a dicsőséges felismerésnek sugároztatására, ami Istennek a Krisztus orcáján megjelenő fénye” [1].

„Jézus mondta: A képek kijelentetnek az embernek, és a fény, amely bennük van, rejtett. Az Atya, fényének képében, ki fogja jelteni magát, és az ő képe rejtett az ő fénye által [2].

kép = elgondolás, felfogás, képzet, körülírható fogalom (vö. Tm 21.)

kijelentetik = szellemi erőfeszítés és transzcendens segítség (vö. Tm 89.) következtében nyilvánvalóvá válik valami

a fény = az értelem, a lényeg, a mondanivaló, a világossá vált tartalom

az Atya fénye = Jézus, a kinyilatkoztatás kútfeje

rejtett = a logionokban rétegezetten bújnak meg az információk

12.

A „harag napja” páli agyrém [3]. Címzetes apostolként nem is értheti, hogy miről beszél Jézus [4].

az Emberfi el fog jönni

angyalaival, Atyjának dicsőségében = Jézus transzcendens segítséggel (Tm 89.) ki fogja nyilatkoztatni magát, nyilvánvalóvá lesz előttünk a státusa és követhetősége (Mt 19,28)

s akkor kinek-kinek megfizet majd... = segít Életre nemzeni az énünket

cselekvéséhez mérten = a megvilágosodás üteme szellemi erőfeszítéseink függvénye ! [5].

Összefoglalás

A jelenlegi geopolitikai helyzetben sokszor elhangzik a *keresztény kultúra* meghatározás. Ez az eléggé nehezen definiálható dolog voltaképpen nem más, mint a zsidó hagyományokon alapuló műalkotások tisztelete. Az ószövetséget idéző festmények és szobrok újszövetségi környezetben találhatók, ami jól mutatja dogmatikai felfogásunk ambivalenciáját. A vallás folklorisztikus szintre süllyedt és festett egekbe kancsalít. A hit igazságát csak a szent szövegek egzegézise bizonyíthatná be. Biblikus teológia nélkül nincsen Égig érő filozófia. Az Atyától távolra ültetett egyház [6] élőként adminisztrálja magát, de döglődik. Ezt szépen úgy mondják, hogy egyre jobban elhatalmasodik a szekularizáció.

[1] 2Kor 4,6 Csia Lajos fordítása.

[2] Tm 84. (vö. Jn 8,12 8,19 8,56 10,30 10,38b 12,44–5 14,7a 14,9b 14,21b 15,23; Héb 1,3a)

[3] Róm 2,5–6

[4] Mt 16,27 A téma bővebben: *A szűk kapu*, 69 – 70. old. (mek.oszk.hu/08000/08061)

[5] Mk 8,38; Lk 6,38; 8,16–8; 9,26

[6] Tm 39., Mt 15,13 Jézus hegyre épült (Tm 31., Mt 5,14), egyszemélyes eklézsiákat akart ! (Mt 16,16–9)

Papok a megmondhatóí annak, hogy szent kísérleteiket híveik szexuális problémái hiúsítják meg. Ezeket a botcsinálta pszichiátereket azonnali hatállyal el kell bocsátani ! Az ún. lelkipásztorok semmiben se tudnak segíteni. Ellenkezőleg: pácienseik tartják talpon őket, mert azt a hamis érzetet keltik bennük, hogy nagy szükség van rájuk. Jézus szerint nincs [1]. Parancsa ellenére biológiai holtakat temetnek [2], párokat kötnek össze, pedig tudván tudják, hogy a boldog házasság csak illúzió. Ezek a „seb-tolvajok” magányosok érzéseit adoptálják, intim dolgokban vájkálnak. Erotikus téren ők maguk is frusztráltak, kínjaikban válnak vallási fanatikussá. Nem akarnak régi, megoldhatatlannak minősített esetekkel foglalkozni; új meg új kihívásokkal szeretnének szembe nézni.

Renan szerint a szadduceusok azért nem hittek a feltámadásban, mint olyanban, mert semmiben sem hittek... Materialistákként az epikureusi vallást gyakorolták: azaz a jelennek éltek. Ezek a politikából élő emberek [3] rotációval biztosították a hatalmukat, vagyis csak látszólagos változások voltak. A mammon eme szolgálói jól jövedelmező mesének tartották az üdvtörténet kontinuitását. Az Emberfi fellépésével számukra is [4] nyilvánvalóvá vált, hogy a hit letéteményese a Fiú [5]; amíg él, addig nem tetszeleghetnek a hivatalos közvetítő szerepében.

A történelmi kereszténység sem Jézus szándékai szerint való. Ő a geocentrikus és emberközpontú [6] Törvénnyel együtt [7] minden intézményes vallást elvetett [8]. Ennek oka az, hogy – bármelyikről is legyen szó – evilág alapján állnak, és egy közvetett istenkapcsolatot kínálnak. Az ilyen jellegű viszonylatok azonban hamisak [9]. Összehasonlítási alap hiányában a Hazugság atyja egy hierarchikusan megszervezett eklézsiával elégíti ki a homo sapiens „istenülni akaró vágyait” [10]. Az egyház szinte észrevétlenül szünteti meg az *egyetlen* [11], ám bárki számára rendelkezésre álló [12] megváltódás lehetőségét. Az ehhez szükséges erőt [13] ugyanis kizárólag egyéni és személyre szabott kinyilatkoztatások vételével [14] lehet megszerezni. Aki beleesik a kollektív megmenekülés csapdájába [15], annak kárba megy az élete, mégpedig önhibájából [16].

A magvetős példabeszéd szerint [17] az emberek három fő csoportba sorolhatóak. Harminchárom százalékuk számára a jézusi Örömhír magas labda, vagyis nem képesek ésszel felérni. Harminchárom százalékuk előre megfontolt szándékkal választja a szalonkereszténységet, saját jól felfogott érdekében. Harminchárom százalékuk két úrnak szolgál [18], azaz megpróbálja összeegyeztetni az Emberfi követését a családi életformával. Egy százalékuk pedig pap, ami azt jelenti, hogy a fent felsoroltakat korholgatják.

A keresők száma csak ezrelékben fejezhető ki [19].

[1] Mt 23,9; Jn 12,19 (Tm 1., 2., 3., 4.)

[2] Mt 8,22

[3] Jn 11,47–50 (Az 51. és 52. vers csak rossz kommentár.)

[4] A farizeusok hamarabb jöttek rá erre (vö. Jn 12,19).

[5] Tm 65., Mt 21,33–41; Mk 12,1–9; Lk 20,9–16 A vincellérek tudták, hogy ő az örökös !

[6] Tm 10., 85., 112.

[7] Mt 5,17–20; Lk 16,17

[8] Tm 72., Mt 26,61; Mk 13,2; 14,58; 15,29; Jn 2,19; ApCsel 6,14; Isz 183/62

[9] Tm 1., 2., 3., 109., Mt 7,15; Jn 8,30–6; 10,8

[10] Jn 5,44; 10,37–9; Zsolt 82,6; Reményik Sándor: Egy istenarc van eltemetve bennem

[11] Tm 67., 71., Mt 16,26; Mk 8,36; Lk 9,25; 13,1–9

[12] Tm 1., 2., 3., 4., 26., 115.

[13] Lk 13,24 (Mt 11,12; Lk 16,16)

[14] Tm 89.

[15] Mt 7,13–4; 23,15

[16] Mt 24,36; Mk 13,32; Jn 12,48 Bővebben: *Az Írás szerint*, 13. old. (mek.oszk.hu/25100/25116)

[17] Tm 8. (Mt 13,3–9; Mk 4,3; Isz 74b/59)

[18] Tm 46., Mt 6,19–24; Mk 2,21; Lk 5,36–9; 16,13; Isz 134/35; 139/41; 142/193; 143/162

[19] Tm 22. Jézus mondta: Kiválasztalak titeket, egyet ezerből, és kettőt tizezerből, és meg fognak állni, midőn egyes-egyedül lesznek. (Az osztatlan, homogén lelkiületből fakadó önállóságról van szó.)

Terminológiai útmutató

- a gyehenna* – evilág
- a ház* – maga az ember, az a belső építmény, ami tartást ad neki, a személyisége
- a Ház vagy Templom* – az Építmény, azaz a hagyományos (világ-) Rend, vagyis a hamis világkép, mely geocentrikus és emberközpontú, s ezért materialista
- a házigazda* – a lélek (psziché) birtokosa, az ember
- a hely, ahol Jézus van* – a királyi tudatállapot, az Atyával való lelki egység
- a hit* – a Jézus által kinyilatkoztatott dolgok igaznak tartása
- a kehely, a pohár, a tál* – maga az ember, a homo sapiens pszichoszomatikus egysége
- a kereszt felvétele* – felkészülés az erőszakos halálra, mely teljesen bizonyos
- akinek füle van, hallja meg !* – ezt csak az engem követni akaró keresők érthetik meg
- a külső sötétség* – a világ
- a Mennyei Atya akarata* – az istengyermekké válás
- amink van* – az eszünk (ha használjuk)
- amink nincs* – az eszünk (ha nem használjuk)
- angyal* – a megértés segítője, az egyéni és személyre szabott kinyilatkoztatás közvetítője
- a saját nevében jön* – önhibájából kifolyólag fogalma sincs az igazságról, de azt állítja, hogy amit ő mond („legjobb tudása szerint”), az igaz
- a sarokkő vagy szegletkő* – a logikus gondolkodás, a józan ész használata
- a szelíd uralom* – a belátás kényszere, a logika előtti főhajtás
- a szent Szellem* – Pneuma, Lélek, Értelem, Ész
- a szent Szellem káromlása* – a nem logikus módon való gondolkodás, rossz következtetések levonása
- asszonytól született* – nem született újjá (vízből és Szellemből)
- a szűk kapu és szoros út* – az egyéni megvilágosodás lehetősége
- átkozott* – nagyon rossz helyzetben van, mégpedig önhibájából
- a vádló* – a Sátán, Isten Ördöggé lett tékozló fia, a Hazugság Atyja
- „a” vétek* – a szent Szellem káromlása, a nem-gondolkodás, a logikátlanság
- a vető* – a Pneuma-magok szórója, azaz Jézus
- a világ fiai* – az ördög szántóvetői, evilág fenntartói
- a zsidók* – a hivatalos és hivatásos mértékadók, a formális tekintélyek
- az aratás napja* – a teljes megvilágosodás időszaka
- az Atyától távolra* – az (egyres) emberen kívülre, az egyén „feje fölé”, az egyházba
- az Élet helye* – a gondolkodó emberi agy, ahol az aktivizálható Pneuma található
- az ellenség, az Ellenfél* – Evilág Ura, a Sátán
- az Emberfi* – Jézus, Isten emberi Fia

az én nevemért – státusomért
az erős harcos – Evilág Fejedelme
az erős háza – a Sátán által megszállt ember
az enyhe iga – a logika előtti főhajtás
az Ige – Jézus, a kinyilatkoztatás forrása
az ismeret kulcsai – a gondolkodáshoz szükséges feltételek
az Isten igazságossága – a csak-jóságból fakadó irgalmas cselekedet, a homogén lelkület birtokában véghez vitt munka, csoda
az utolsó napon – akkor, amikor valaki teljesen megvilágosodik
biztonság, béke – a tudás nyújtotta belső tartás, a sziklára épült ház
boldog – jó annak, igazából jó neki, annak igazán jó
csodálkozás, zavar – a tudás okozta megmámorosodás, álmélkodás a Valóságban
egyedül, egyedüliek – az osztatlan, homogén lelkülettel rendelkezők
egyedül lesz – homogén lelkületűvé válik
egyszerű – homogén, keveretlen, tiszta, egynemű
éjszaka – a sötétség (butaság) állapota
elkárhozik – kárba megy az itteni léte, értelmetlenül él és hal
élő (személy) – Pneumával rendelkező
ember (emberek) – a sátáni program alapján tevékenykedő személy, aki nincs tudatában cselekedetei okával, súlyával és következményeivel
erőszakoskodás – szellemi erőfeszítéssel egybekötött önmegtagadás, belső küzdelem
fáradozás – szellemi erőfeszítés, gondolkodás
felismerés – helyes következtetésre jutás
felszántott föld – megművelt, igénybe vett emberi agy, szellemi munkára fogott kobak
fény – megvilágosodás, értelem
gnózis – felismerés alapú, már elvehetetlen tudás
gazdagság – a Pneumában való bővelkedés, igazi mammonhoz jutás
gyermek – újszülött kereső, aki már elindult a királlyá válás útján
gyom – jó gyümölcsöt nem termő gondolat, vágy, cselekedet
hamis mammon – a homo sapiens veleszületett értelmi képessége
hamis próféta – az, aki önhibájából valótlan Jézus-képet fest
halottak – olyan élő vagy holt emberek, akik országbeli értelemben hullák, nem Élők, mert nem hozták létre a Pneumájukat
hiányt szenved önmagában – nincs közvetlen, élő istenkapcsolata
holt – Pneumával nem rendelkező, értéktelen
hullák – Pneumával nem rendelkező személyek
hús és vér – Pneumát nélkülöző test (sarx)
igazságban – valójában, igazán
ige – kinyilatkoztatást tartalmazó mondás
Isten ajándéka – a Pneuma
istenfélelem – az örök élet elvesztése miatti aggodalom
ítélet – tudatlanná-hazuggá való minősítés
ítélet alatt van – tudatlanságban-hazugságban él
ítéltek – döntéseket hoztok

jaaj neki – semmi esélye sincs, rajta nem lehet segíteni
Jézus békéje – a királyi lelki- vagy tudatállapot
Jézus nevében – státusában, Fiúi mivoltában (Emberfinek nevezte magát !)
jó föld – megművelt, igénybe vett emberi agy, szellemi munkára fogott fej
(jó) gyümölcs – a létre hozott Pneuma, a megérett, learatható, betakarítható örök termés
kegyelem – lelkület, irgalom
kehely – az ember lelke, mely felfoghatja a Dolgokat
kell – ebben a világban elkerülhetetlen
keresés – a gondolkodási folyamat
kereső – a végső kérdéseken gondolkodó frusztrált ember, aki élete értelmét kutatja
keresztthordozás – mentális megbarátkozás az erőszakos halállal
kétszer született – a szelleme is életre kelt, létre hozta a Pneumáját
kicsi, kisgyermek – újjászületett személy
kicsiny lesz – újjászületik
kígyó (és skorpió) – maró, mérgező, halálos szellemi táplálék
kijelentetnek – szellemi erőfeszítés következtében nyilvánvalóvá válnak, angyali segítséggel
királyság – a közvetlen istenkapcsolat okozta lelki- vagy tudatállapot
kiskorú – már újjászületett, de még teljesen meg nem világosodott személy
kiválasztott (ak) – lekezelt, kivetett, kiközösített, szellemi perifériára szorított személy,
Törvény-en kívüli, eretnek
kövess engem – te is válj istengyermekeké
közel jött az Isten királysága – most, énbennem, fizikailag is
látni – megérteni, felfogni
legyetek tökéletesek – mindig a lelkiismeretetekkel összhangban viselkedjete
lehetetlen – abszolút kivitelezhetetlen-megvalósíthatatlan, teljes képtelenség
lelki szegény – lelkében gyötrődő, jó szívű, frusztrált személy
magok – pneumatikus kezdemények, Élet-csírák
mammon – a világ javainak összessége, azok megszerezhetőségének ígérete
más felismerésre térés – szemléletváltozás, új világnézeti alapállás felvérese
megismerés – gondolkodás általi tudatba szerzés, birtoklás
megőrzi beszédemet – annak értelmében cselekszik, viselkedik, magáévá teszi azt
megőrizték azt igazságban – értelem vezérelte jócselekedetekre váltották, gyakorlattá
tették, megvalósították, saját magukon demonstrálják
munka – irgalomból és tudásból fakadó Istennek tetsző cselekedet
munkálkodás – a saját, egyszemélyes üdvtörténetünk építgetése
nagy ágat (kalászt) hoz – könnyen és gyorsan felfogja a Dolgokat
nem ízleli meg a halált – nem lesz halálfélelme
nem lát – értetlen
nem lát halált – megérti, hogy igazi halál nincs és nem is lehet
neve – státusa
nyomorult – szánnivaló, Pneumát nélkülöző személy
nyugalom, nyughely – Jézus békéje, a tudáson alapuló királyi lelkiállapot, mely
bensőnkben honol
őskép – ódon elgondolás, régi téveszme, emberi okoskodás által keletkezett fogalom

pecsétet üt rá – igazolja, bizonyítja
puha ruhába öltözött emberek (királyok) – nagypolgárok, akik „palotákban” laknak
rabszolga – olyasvalaki, aki csak azért van, hogy ura kedvében járjon
rejtett – megfejtésre váró, könnyen megoldható dolog
sokakért – nem mindenkiért, de mindazokért, akikért lehet
szegénység – a Pneuma hiánya
szellemben és igazságban – értelem vezérelte jócselekedetekkel
széltől ingatott nád – olyasvalaki, aki mindig arrafelé hajlik, amerre a szél fúj
szem (szív, fül) – az ember lelke, az értő-érző szerve, mely belül működik
sziklás, kemény, felszántatlan,
parlagon hagyott föld, útfél – kihasználatlanul hagyott szellemi kapacitás
sziklára épült ház – logikus következtetésekkel megrajzolt isten- és világkép
szívében üldözött vagy szétzúzott szívű – lelki szegény, kivetett gondolkodó
szőlőtő – gyümölcsözésre (Pneuma létrehozására) képes dugvány
találás – megvilágosodás
tanítvány – Fiú-aspiráns, aki Jézushoz hasonlóan istengyermekké akar válni
tővis – jó gyümölcsöt nem termő gondolat, vágy, cselekedet
tőrbe ejt – meggátol a szellemi haladásban
tőrbe esik – valamilyen okból nem képes felfogni a lényegét
tűzes kemencébe vet – egyéni döntés alapján történő totális megsemmisítése valaminek
tűz, kard, háborúság – vita, szenvedélyes eszmecsere
újjászületés – más világnézeti felismerésre térés
uralkodás – a királyi lelki- vagy tudatállapot szerinti cselekvés, nyilvános működés
vádló – a Sátán, Evilág Ura, a Sötétség Fejedelme, az Ördög
vagytok – azok lesztek, ha...
vak – olyasvalaki, aki a nyilvánvalót se veszi észre
veszedelem – az elkárkozás fenyegető réme
veszedelem fia – az elkárkozás útján haladó személy
vesződni – szellemi erőfeszítéseket tenni
vétkesek – azok, akik nem gondolják azt magukról, hogy tiszták és egészségesek
vétkezők – a vámszedőkhöz csapódott haszonleső prostituáltak
világ – az ördög szántóföldje
viperák (fajzata) – olyan egyének (farizeusok, hamis próféták), akik halálos mérget
 (veszedelmes tévtanokat, hibás teológiát) marnak bele az emberekbe
zsidók – hivatalos mértékadók, formális tekintélyek, ill. ezek (következetlen) hívei

Rövidítések és elérhetőségek

Tm	Tamás–evangélium (Jézus példabeszédeinek kulcsával.)	mek.oszk.hu/14600/14682
Mt	Máté–evangélium	mek.oszk.hu/08900/08907
Mk	Márk–evangélium	mek.oszk.hu/08900/08907
Lk	Lukács–evangélium	mek.oszk.hu/08900/08907
Jn	János–evangélium (Lábjegyzetekkel és Jézus–szóttárral.)	mek.oszk.hu/08900/08907
	A négy evangélium logionjai (Megfejtési segédlettel.)	mek.oszk.hu/08000/08061 175 – 317. old.
Isz	Iszlám hagyomány logionjai (Tamási és kánoni párhuzamokkal.)	mek.oszk.hu/08000/08019 116 – 127. old.
ApL	Apostoli levelek logionjai (Tamási és iszlám párhuzamokkal.)	mek.oszk.hu/08000/08019 128 – 135. old.
Zsk	Zsidókeresztény hagyomány	Pikó Gábor Mózes: <i>Minden Jézusról</i> Paulus Hungarus/Kairosz Kiadó Budapest, 2002.
KaB	Kalauz a Bibliához (Ószövetség)	mek.oszk.hu/12600/12635 Tótfalusi István könyve

A mű szabadon letölthető és korlátlanul megosztható.
A papír alapú vagy on–line periodikákban való közlés engedélyköteles.
e–mail cím: tokodorszag@gmail.com

A SZERZŐ MŰVEI
A MAGYAR ELEKTRONIKUS
KÖNYVTÁRBAN

Válogatott tanulmányok, 2003 – 2009.

A szűk kapu, 2010.

Új írások – régi témákban, 2010.

Bulányi, a tisztelendő, 2011.

Az ember igazi tragédiája, 2011.

Pszichén innen, és túl... 2012.

Utolsókból első, 2013.

A Tamás–evangélium, 2015.

Krisztusi kiskáté, 2015.

Az elvetett kő, 2016.

Merre menjünk ? 2016.

Szentlecke Pálról, 2017.

Kenyértörés, 2018.

A fizika költészete, 2018.

A vidám pokol, 2020.

Mint a nap ! 2021.

Ami szemet szúr, 2022.

Hol rontottuk el ? 2022.

Az Írás szerint, 2023.

A gyalázat tetőfokán, 2024.